

INFORMACJA DOTYCZĄCA WYDATKOWANIA W 2024 ROKU PRZEZ ORGANIZACJE POŻYTKU PUBLICZNEGO ŚRODKÓW FINANSOWYCH POCHODZĄCYCH Z 1,5% PODATKU DOCHODOWEGO OD OSÓB FIZYCZNYCH

Sporządzona na podstawie sprawozdań za 2024 rok
zamieszczonych w bazie sprawozdań
organizacji pożytku publicznego

organizacja
pożytku publicznego
opp

Warszawa, grudzień 2025 roku

Komitiet do spraw
Pożytku Publicznego

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Spis treści

1.	Wstęp	3
2.	Organizacje pożytku publicznego	3
2.1.	Status organizacji pożytku publicznego	5
2.1.1.	Uzyskiwanie statusu organizacji pożytku publicznego	5
2.1.2.	Utrata statusu organizacji pożytku publicznego	8
2.2.	Charakterystyka organizacji pożytku publicznego na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości oraz sprawozdań merytorycznych za 2024 rok	10
2.2.1.	Liczba organizacji pożytku publicznego a zamieszczone sprawozdania	10
2.2.2.	Forma prawna organizacji pożytku publicznego	13
2.2.3.	Podział terytorialny organizacji pożytku publicznego wg województw, liczby organizacji oraz ich procentowego udziału w liczbie ogółem.....	16
2.2.4.	Sfery działalności pożytku publicznego	18
2.2.5.	Przychody organizacji pożytku publicznego na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok	23
2.2.6.	Koszty organizacji pożytku publicznego na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok	27
2.2.7.	Pracownicy i wolontariusze	31
2.2.8.	Członkowie organizacji pożytku publicznego	33
2.3.	Przywileje i obowiązki organizacji pożytku publicznego	34
2.3.1.	Korzystanie z uprawnień i zwolnień przez organizacje pożytku publicznego wynikających z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	34
2.3.2.	Obowiązki organizacji pożytku publicznego wynikające z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	38
3.	Wykorzystanie środków z 1,5% podatku	42
3.1.	Zestawienie zbiorcze – liczba podatników przekazujących 1,5% podatku i przekazana kwota (na przestrzeni lat) – dane Ministerstwa Finansów	42
3.2.	Przychody z 1,5% podatku	45
3.2.1.	Zróżnicowanie przychodów organizacji pożytku publicznego uzyskiwanych z 1,5% podatku.....	46
3.3.	Wydatkowanie środków z 1,5% podatku z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego	52
3.4.	Koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1,5% podatku	54
4.	Wnioski	58

1. Wstęp

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego, w myśl art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1338), dalej jako „ustawa”, sprawuje nadzór nad działalnością organizacji pożytku publicznego w zakresie prawidłowości korzystania przez organizacje pożytku publicznego z uprawnień oraz wywiązywania się z obowiązków i wymogów określonych w ustawie. Zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy jednym z uprawnień organizacji pożytku publicznego jest możliwość otrzymania od podatników 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych, dalej jako „1,5% podatku”. Analiza wykorzystania środków z 1,5% podatku stanowi więc realizację jednego z głównych elementów nadzoru nad organizacjami pożytku publicznego.

Mając na uwadze wymóg określony w art. 27 ust. 4 ustawy, sporządziliśmy niniejszą *Informację dotyczącą wydatkowania w 2024 roku przez organizacje pożytku publicznego środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku dochodowego od osób fizycznych*, którą zamieściliśmy na stronie Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, dalej jako „NIW-CRSO”. Uwzględnia ona dane zawarte przez organizacje pożytku publicznego w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego w sprawozdaniach merytorycznych z ich działalności za 2024 rok, a także w *Informacji dotyczącej kwot 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2024 roku (z rozliczenia za 2023 rok)* przygotowanej przez Departament Podatków Dochodowych Ministerstwa Finansów. Przedstawia ona ponadto charakterystykę organizacji pożytku publicznego pod względem statystycznym, finansowym, w tym ich liczbę w podziale wg formy prawnej, podziału terytorialnego, sfer działalności pożytku publicznego, w jakich realizują działalność statutową, oraz dane finansowe, a także informacje dotyczące pracowników i wolontariuszy.

Informacja zawiera również analizę prawidłowości wydatkowania w 2024 roku środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku opartą na danych pochodzących z przekazanych przez organizacje pożytku publicznego sprawozdań merytorycznych, w tym analizę finansową dotyczącą m.in. kwot uzyskanych z tego podatku przez organizacje na przestrzeni lat, przychodów i kosztów organizacji pożytku publicznego w porównaniu do kwot uzyskanych z 1,5% podatku oraz wnioski w zakresie wykorzystania 1,5% podatku przez organizacje pożytku publicznego.

2. Organizacje pożytku publicznego

Działalność organizacji pożytku publicznego w Polsce, w tym ramy prawne ich działania, określa ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. *o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1338). Ustawa reguluje przede wszystkim zasady prowadzenia działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty określone w art. 3 ust. 3 ustawy, które działają w sferze zadań publicznych, współpracy organów administracji publicznej z organizacjami pozarządowymi, uzyskiwania przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz funkcjonowania tego typu organizacji.

Oto katalog regulacji prawnych dotyczący działalności pożytku publicznego:

- ustawa z dnia 20 sierpnia 1997 r. *o Krajowym Rejestrze Sądowym* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 869, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 września 1994 r. *o rachunkowości* (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. *o podatku dochodowym od osób fizycznych* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 163, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 278, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 775, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. *o podatkach i opłatach lokalnych* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 707),
- ustawa z dnia 16 listopada 2006 r. *o opłacie skarbowej* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1154),
- ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1228),
- ustawa z dnia 9 września 2000 r. *o podatku od czynności cywilnoprawnych* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 295, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 11 marca 2022 r. *o obronie Ojczyzny* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 825, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. *o radiofonii i telewizji* (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1722, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. *Kodeks cywilny* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1071, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1461, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. *Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 860, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 30 października 2002 r. *o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1565),
- ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. *o grach hazardowych* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 595),
- ustawa z dnia 14 marca 2014 r. *o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych* (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1672),
- ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. *o sporcie* (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1488, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 881, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 132, z późn. zm.),
- ustawa z dnia 1 marca 2018 r. *o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 644),
- rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. *w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego*

oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz. U. poz. 2061, z późn. zm),

- rozporządzenie Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu postępowania związanego z nieodpłatnym informowaniem w programach jednostek publicznej radiofonii i telewizji prowadzonej przez organizacje pożytku publicznego nieodpłatnej działalności pożytku publicznego (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 283, z późn. zm.),
- rozporządzenie Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz. U. poz. 2054).

2.1. Status organizacji pożytku publicznego

2.1.1. Uzyskiwanie statusu organizacji pożytku publicznego

Organizacją pożytku publicznego (także jako „OPP”) może być organizacja pozarządowa (w tym stowarzyszenie i fundacja), osoba prawna lub jednostka organizacyjna działająca na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego. OPP mogą być również podmioty, takie jak spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe będące spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników. Warto zaznaczyć, że organizacjami pożytku publicznego nie mogą być jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego, spółdzielnie socjalne, partie polityczne, związki zawodowe i organizacje pracodawców, samorządy zawodowe oraz fundacje utworzone przez partie polityczne.

Organizacje pozarządowe oraz pozostałe podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, spełniające wymagania określone ustawą, uzyskują status organizacji pożytku publicznego z chwilą wpisania tej informacji do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS). Status taki mogą uzyskiwać zarówno organizacje zarejestrowane w KRS, np. fundacje czy stowarzyszenia, jak również te, które nie podlegają obowiązkowemu wpisowi do KRS, lecz rejestrowane są w innych rejestrach, np. ewidencja starosty, w której są uczniowskie kluby sportowe.

Ww. podmioty, aby uzyskać status OPP, muszą spełniać łącznie następujące wymagania określone w art. 20 ustawy:

- prowadzić nieprzerwanie przez co najmniej dwa lata działalność pożytku publicznego w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy na rzecz ogółu społeczności lub określonej grupy podmiotów pod warunkiem, że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa – ten wymóg nie dotyczy ochotniczych straży pożarnych,
- nadwyżkę przychodów nad kosztami przeznaczać na działalność pożytku publicznego,

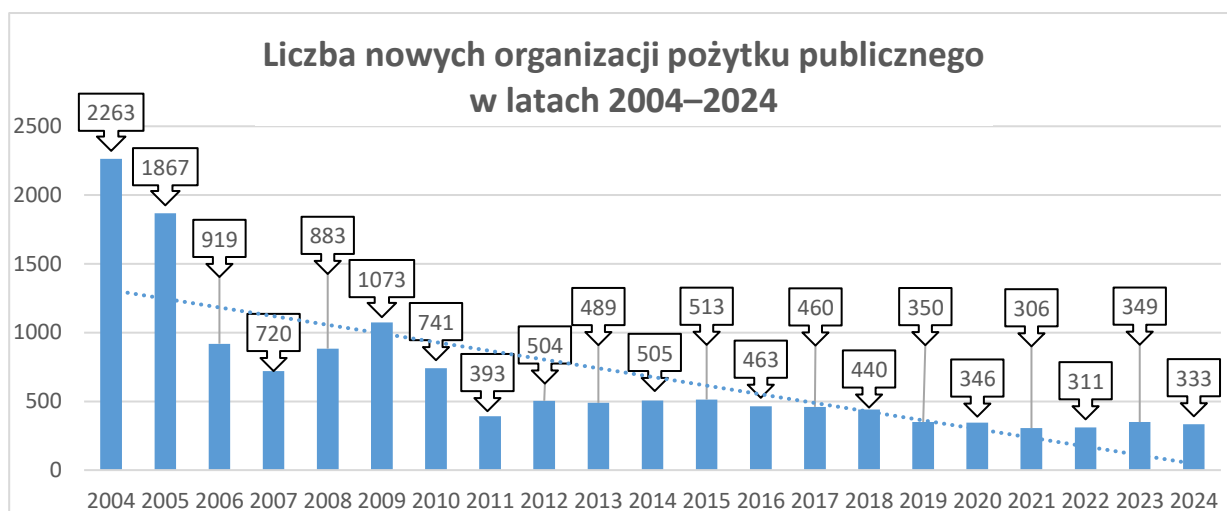
- posiadać statutowy kolegialny organ kontroli lub nadzoru, odrębny od organu zarządzającego i niepodlegający mu w zakresie wykonywania kontroli wewnętrznej lub nadzoru, przy czym członkowie organu kontroli lub nadzoru:
 - nie mogą być członkami organu zarządzającego ani pozostawać z nimi w związku małżeńskim, we wspólnym pożyciu, w stosunku pokrewieństwa, powinowactwa lub podległości służbowej;
 - nie byli skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
 - mogą otrzymywać z tytułu pełnienia funkcji w takim organie zwrot uzasadnionych kosztów lub wynagrodzenia w wysokości nie wyższej niż przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw ogłoszone przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni,
- posiadać statut lub inny akt wewnętrzny, w którym przewidziane są ograniczenia dotyczące wykorzystywania majątku organizacji oraz dokonywania zakupów od podmiotów związanych z członkami organizacji,
- prowadzić działalność gospodarczą wyłącznie jako dodatkową w stosunku do działalności pożytku publicznego,
- członkowie organu zarządzającego, jak również organu kontroli lub nadzoru nie mogą być skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

W przypadku stowarzyszeń działalność pożytku publicznego nie może być prowadzona wyłącznie na rzecz członków stowarzyszenia.

Status organizacji pożytku publicznego organizacje mogły uzyskać po raz pierwszy w 2004 roku. Na dzień 31 grudnia 2024 roku status organizacji pożytku publicznego miało 10 155 organizacji.

Po początkowym dużym przyroście w latach 2004–2009 liczby organizacji pożytku publicznego w ostatnich latach zauważalna jest tendencja spadkowa organizacji uzyskujących status OPP każdego roku. Od 2015 roku liczba organizacji, które w danym roku otrzymały status organizacji pożytku publicznego, zmniejszyła się o 180 organizacji. W porównaniu do 2023 roku liczba nowych organizacji pożytku publicznego w 2024 roku spadła o 4,58%. W 2024 roku były to 333 organizacje, a w 2023 roku – 349. Dziewięć organizacji w 2024 roku ponownie uzyskało status organizacji pożytku publicznego (sześć z nich wcześniej utraciło status w latach 2020-2023, a trzy – w 2024 roku i w tym samym roku go odzyskały). Natomiast trzy organizacje, które stały się organizacjami pożytku publicznego w 2024 roku, przestały nimi być w tym samym roku. Z rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami organizacji pozarządowych wynika, że możliwość otrzymania środków z 1,5% podatku nie jest już tak dużym bodźcem dla organizacji pozarządowej, aby wystąpić do sądu rejestrowego z wnioskiem o przyznanie statusu organizacji pożytku publicznego.

Dynamika przyznawania statusu organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2024 prezentuje się następująco:

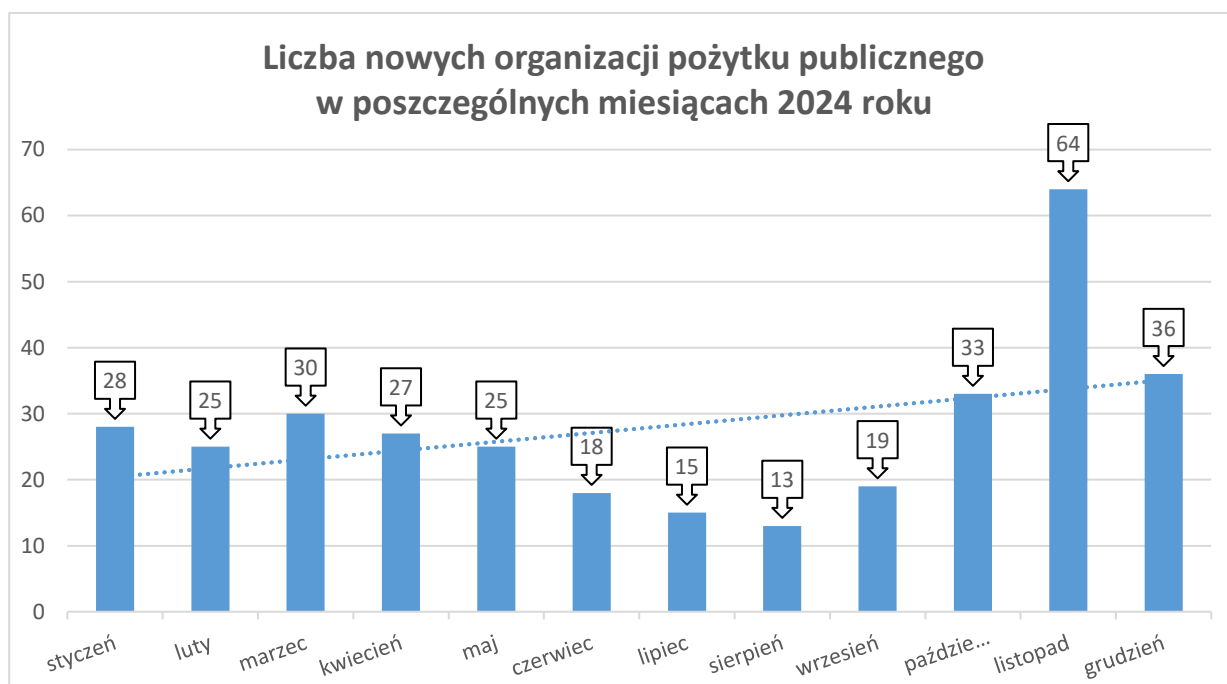

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości

Wykres 1. Liczba nowych organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2024

Środki z 1,5% podatku nie stanowią już głównego źródła finansowania działalności większych organizacji, natomiast w przypadku mniejszych podmiotów ich wysokość często nie pokrywa kosztów zatrudnienia osoby do prowadzenia biura czy zatrudnienia księgowego, który sporządziłby prawidłowo sprawozdanie finansowe i nadzorował wypełnienie obowiązków sprawozdawczych. Wydaje się, że część organizacji rezygnuje ze starań o ten status z uwagi na:

1. otrzymywanie środków z 1,5% podatku przez większe organizacje – łatwiej jest im dotrzeć z informacją do podatników, którzy mogliby przekazać organizacji te środki,
2. możliwość uzyskania środków pochodzących z 1,5% podatku za pośrednictwem innych organizacji pożytku publicznego, dzięki czemu organizacje pozarządowe unikają sprawozdawczości, która jest obowiązkowa dla organizacji pożytku publicznego,
3. mniejsze zainteresowanie podatników działaniami organizacji na rzecz: rewitalizacji (osiem wskazań w sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok), działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. *o weteranach działań poza granicami państwa* (11 wskazań), promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą (11 wskazań), upowszechniania i ochrony praw konsumentów (13 wskazań), pomocy Polonii i Polakom za granicą (25 wskazań), obronności państwa i wsparcia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (27 wskazań), działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn (28 wskazań).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości

Wykres 2. Liczba nowych organizacji pożytku publicznego w poszczególnych miesiącach 2024 roku

Gdy przyjrzymy się bliżej liczbie nowych organizacji pożytku publicznego w 2024 roku w podziale na poszczególne miesiące, zauważymy, co prezentuje wykres 2, że od stycznia do maja 25–30 organizacji co miesiąc otrzymało status OPP, po czym między czerwcem a wrześniem nastąpił spadek (13–19 organizacji), a od października znaczący wzrost (33–64 organizacji). Najwięcej organizacji uzyskało status w listopadzie (64), czyli przed opublikowaniem na stronie NIW-CRSO wykazu OPP uprawnionych do otrzymania 1,5% podatku w następnym roku. Więcej nowych OPP sądy rejestrowały również w październiku (33) i grudniu (36), a najmniej – w lipcu (15) i sierpniu (13). Prawdopodobnie większa liczba organizacji, które uzyskały status organizacji pożytku publicznego na początku i na końcu 2024 roku, oznacza, że część wniosków o przyznanie statusu organizacji pożytku publicznego organizacje składały w ostatniej chwili, aby być uprawnionymi do otrzymania 1,5% podatku w następnym roku, przez co nie wszystkie sądy rejestrowe zdążyły rozpatrzyć dokumenty do 30 listopada. Podobna sytuacja miała miejsce w poprzednich latach.

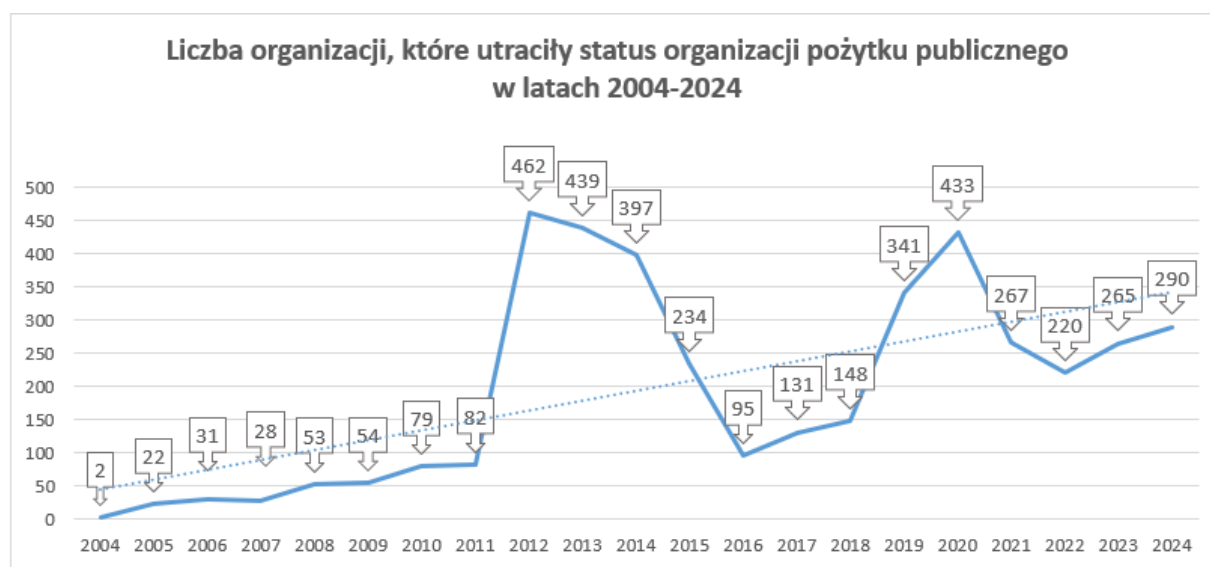
2.1.2. Utrata statusu organizacji pożytku publicznego

Organizacja pożytku publicznego traci status OPP z chwilą wykreślenia przez sąd rejestrowy z Krajowego Rejestru Sądowego informacji o spełnianiu wymagań określonych w art. 20 ustawy, stanowiących podstawę przyznania statusu organizacji pożytku publicznego. Organizacja pożytku publicznego, w stosunku do której właściwy sąd rejestrowy wydał postanowienie w sprawie wykreślenia statusu organizacji pożytku publicznego:

1. informuje Dyrektora NIW-CRSO o wysokości niewydatkowanych na dzień wydania tego postanowienia środków finansowych pochodzących z 1,5% podatku, w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego postanowienia,

2. przekazuje niewydatkowane na dzień wydania ww. postanowienia środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku na rzecz Funduszu Wspierania Organizacji Pożytku Publicznego w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się tego postanowienia.

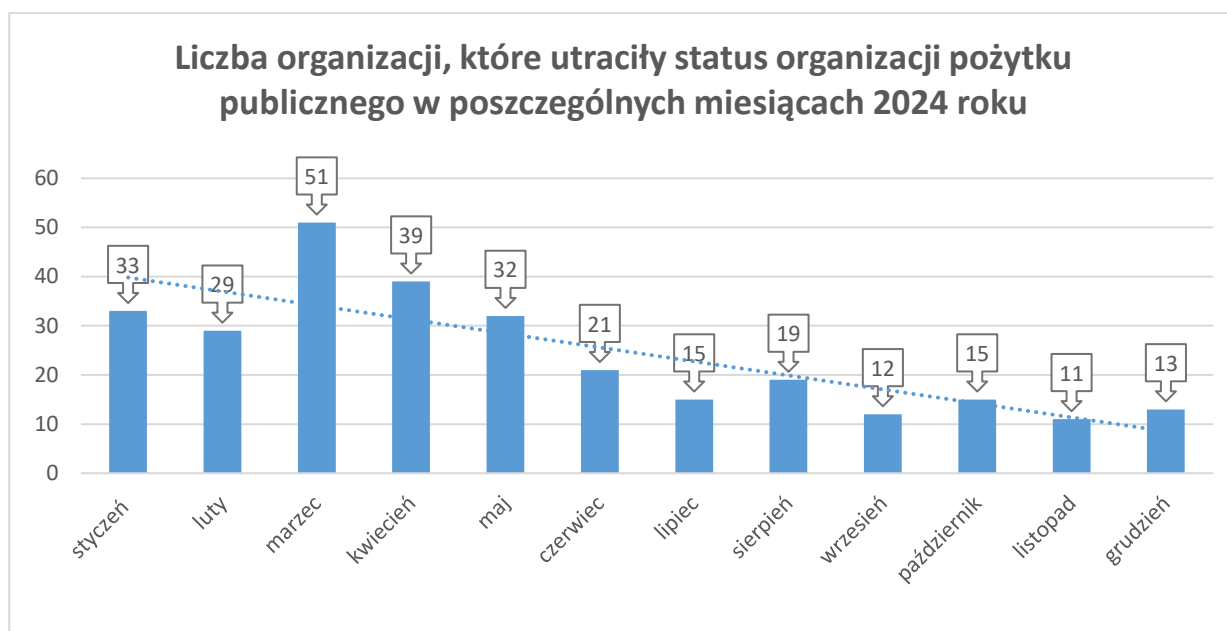
Z danych pochodzących z Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że w latach 2004–2024 najczęściej organizacji straciło status organizacji pożytku publicznego w 2012 roku – 462, a najmniej w 2004 roku – 2, co obrazuje wykres 3. Od 2012 roku liczba organizacji, które utraciły status OPP, spadała aż do 2016 roku, po czym znowu zaczęła wzrastać, osiągając w 2020 roku poziom 433 organizacji. W latach 2021–2022 ponownie zmniejszyła się liczba organizacji, którym sąd rejestrowy wykreślił informację o statusie organizacji pożytku publicznego. W 2024 roku liczba organizacji, które straciły status OPP osiągnęła wartość 290 i była wyższa o 25 w stosunku do poprzedniego roku. Linia trendu na przestrzeni lat wskazuje na tendencję wzrostową, jeśli chodzi o liczbę organizacji, którym została wykreślona informacja o posiadaniu statusu organizacji pożytku publicznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości

Wykres 3. Liczba organizacji, które utraciły status organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2024

W 2024 roku najczęściej organizacji utraciło status OPP w pierwszym i drugim kwartale (styczeń – 33, luty – 29 i marzec – 51 oraz kwiecień – 39, maj – 32 i czerwiec – 21), a najmniej – w trzecim i czwartym kwartale (lipiec – 15, sierpień – 19 i wrzesień – 12 oraz październik – 15, listopad – 11 i grudzień – 13). Trzy organizacje uzyskały, a następnie utraciły status organizacji pożytku publicznego w 2024 roku. Z kolei trzy inne organizacje najpierw straciły status OPP w 2024 roku, a potem jeszcze w tym samym roku go odzyskały. Rozkład dotyczący utraty statusu organizacji pożytku publicznego w poszczególnych miesiącach przedstawia wykres 4.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości

Wykres 4. Liczba organizacji, które utraciły status organizacji pożytku publicznego w poszczególnych miesiącach 2024 roku

Wzrost liczby organizacji, które utraciły status OPP w 2024 roku w stosunku do poprzedniego roku, prawdopodobnie jest związany z większą liczbą wniosków, które Dyrektor NIW-CRSO skierował do sądów, dotyczących pozbawienia organizacji statusu organizacji pożytku publicznego, w szczególności ze względu na brak zamieszczenia sprawozdań w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego.

2.2. Charakterystyka organizacji pożytku publicznego na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości oraz sprawozdań merytorycznych za 2024 rok

2.2.1. Liczba organizacji pożytku publicznego a zamieszczone sprawozdania

Według danych Ministerstwa Sprawiedliwości na koniec grudnia 2024 roku status organizacji pożytku publicznego miało 10 155 organizacji, przy czym obowiązek sprawozdawczy wypełniło 9 737 organizacji, co stanowi 95,88% organizacji zobowiązanych do zamieszczenia sprawozdań za 2024 rok (stan na 5 grudnia 2025 roku). Przy czym należy pamiętać, że organizacje, które w trakcie 2024 roku utraciły status organizacji pożytku publicznego, też miały obowiązek zamieszczenia sprawozdań za 2024 rok w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego, co wynika z art. 23 ust. 2d ustawy.

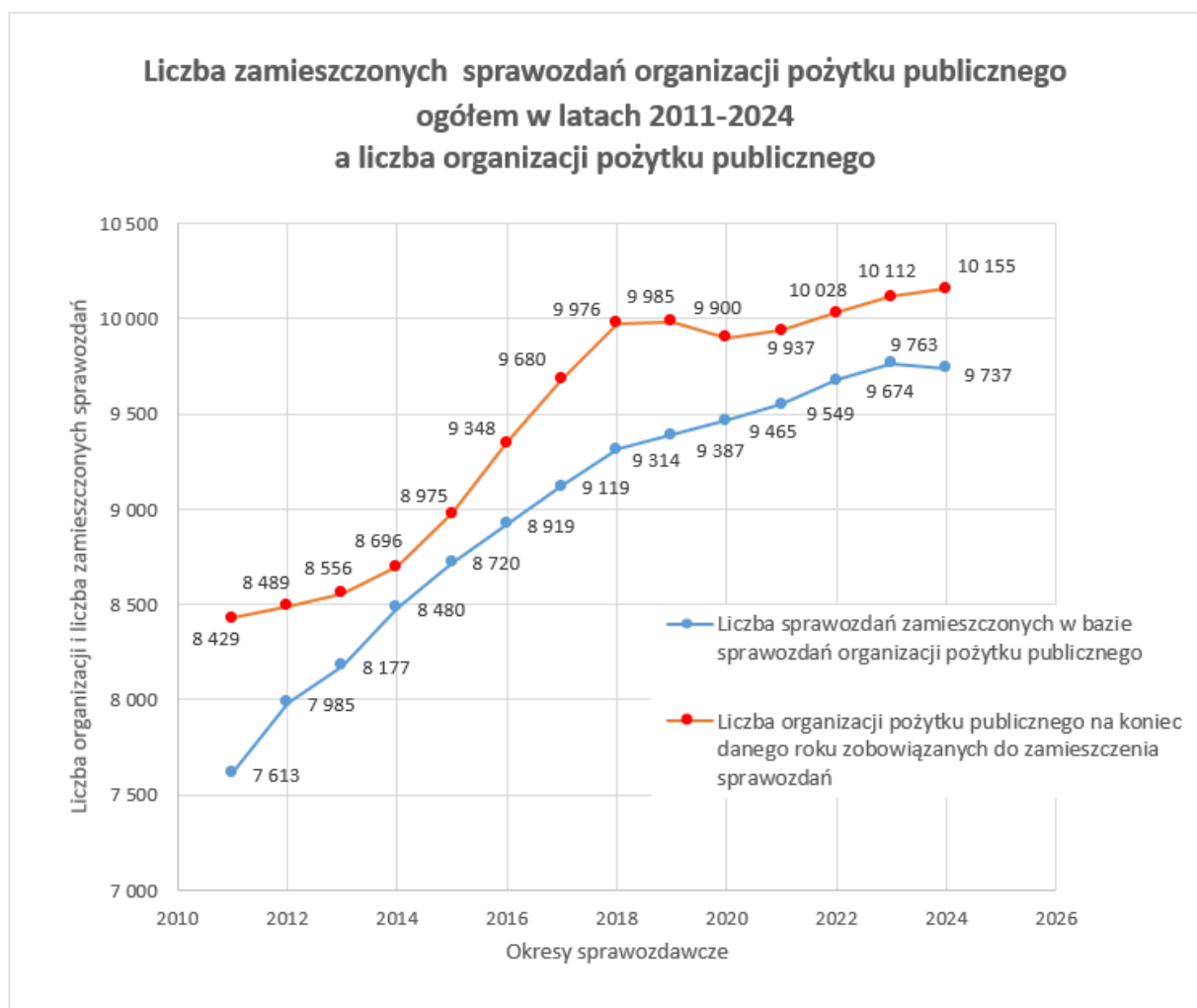
Poniższe zestawienie oraz wykres przedstawiają liczbę zamieszczonych sprawozdań w bazie sprawozdań OPP oraz liczbę organizacji pożytku publicznego, które posiadały status OPP na dzień 31 grudnia danego roku i były zobowiązane do zamieszczenia sprawozdań. Nie zostały tutaj uwzględnione organizacje, które utraciły status organizacji pożytku publicznego w trakcie danego roku i ponownie go nie uzyskały w tym samym roku. Wykazana obecnie mniejsza liczba zamieszczonych sprawozdań za 2024 rok wynika z tego,

że część organizacji wypełnia obowiązek sprawozdawczy po terminie, więc liczebność tych sprawozdań zapewne wzrośnie, jak to zdarzało się w poprzednich latach. Poza tym do zamieszczenia sprawozdań zobowiązane są również organizacje, które mają otwartą likwidację lub ogłoszona jest ich upadłość. Na podstawie art. 22 ust. 5 ustawy sądy rejestrowe powinny z urzędu w takich sytuacjach pozbawiać te organizacje statusu organizacji pożytku publicznego, jednakże praktyka wskazuje, że przepis ten nie zawsze jest stosowany.

Rok	Liczba sprawozdań zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego	Liczba organizacji pożytku publicznego na koniec danego roku zobowiązanych do zamieszczenia sprawozdań	Zamieszczone sprawozdania (%)
2011	7 613	8 429	90,32
2012	7 985	8 489	94,06
2013	8 177	8 556	95,57
2014	8 480	8 696	97,52
2015	8 720	8 975	97,16
2016	8 919	9 348	95,41
2017	9 119	9 680	94,20
2018	9 314	9 976	93,36
2019	9 388	9 985	94,02
2020	9 467	9 900	95,63
2021	9 549	9 937	96,10
2022	9 674	10 028	96,47
2023	9 764	10 112	96,56
2024	9 737	10 155	95,88

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań za lata 2011–2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Tabela 1. Liczba zamieszczonych sprawozdań za lata 2011–2024 w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań za lata 2011–2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 5. Liczba zamieszczonych sprawozdań za lata 2011–2024 w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego

W tym miejscu warto podkreślić, że niektóre organizacje wiążą status organizacji pożytku publicznego tylko z możliwością otrzymywania 1,5% podatku. Gdy organizacja nie jest uprawniona do otrzymania 1,5% podatku, często sądzi, że nie dotyczy jej obowiązek sprawozdawczy. Z powyższych danych wynika, że nieznacznie zmniejszyła się liczba zamieszczonych sprawozdań za 2024 rok w porównaniu do liczby zamieszczonych sprawozdań w roku poprzednim. Trzeba jednak mieć na uwadze, że dane dotyczące poprzednich lat zostały uaktualnione na dzień przygotowania zestawienia do niniejszej informacji, dlatego faktycznie zwiększyła się liczba zamieszczonych sprawozdań organizacji za poprzednie lata, gdyż niektóre organizacje opublikowały zaległe sprawozdania.

W porównaniu danych dotyczących zamieszczonych sprawozdań na ostatni dzień sprawozdawczy w 2024 roku wzrosła liczba organizacji, które zamieściły sprawozdania merytoryczne „pełne” (o 209 organizacji więcej niż w 2023 roku). Natomiast liczba organizacji, które zamieściły w bazie sprawozdania uproszczone, zmniejszyła się o 236. Sprawozdania merytoryczne uproszczone wypełniają organizacje, których całkowity

przychód w danym roku sprawozdawczym nie przekroczył 100 000 zł, natomiast sprawozdania merytoryczne „pełne” – organizacje, których całkowity przychód był wyższy niż 100 000 zł. W przypadku organizacji, których rok obrotowy był zgodny z rokiem kalendarzowym, termin zamieszczenia sprawozdań upłynął 15 lipca 2025 roku i do tego dnia 9 396 organizacji zamieściło sprawozdania w bazie. Natomiast organizacje, których rok obrotowy był inny niż kalendarzowy, były zobowiązane zamieścić sprawozdania do 1 grudnia 2025 roku (ponieważ 30 listopada wypadł w niedzielę) – 129 organizacji terminowo wywiązało się z obowiązku sprawozdawczego. Niezależnie od powyższego nadal 418 organizacji, które na dzień 31 grudnia 2024 roku miały status organizacji pożytku publicznego, nie zamieściło sprawozdań za 2024 rok.

2.2.2. Forma prawna organizacji pożytku publicznego

Formy prawne organizacji pożytku publicznego są ograniczone ustawowo do organizacji pozarządowych, tj. stowarzyszeń i fundacji, oraz podmiotów określonych w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 4 ustawy, czyli osób prawnych i jednostek organizacyjnych działających na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego, spółek akcyjnych i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością oraz klubów sportowych będących spółkami działającymi na podstawie przepisów ustawy *o sporcie*, które nie działają w celu osiągnięcia zysku oraz przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych oraz nie przeznaczają zysku do podziału między swoich udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

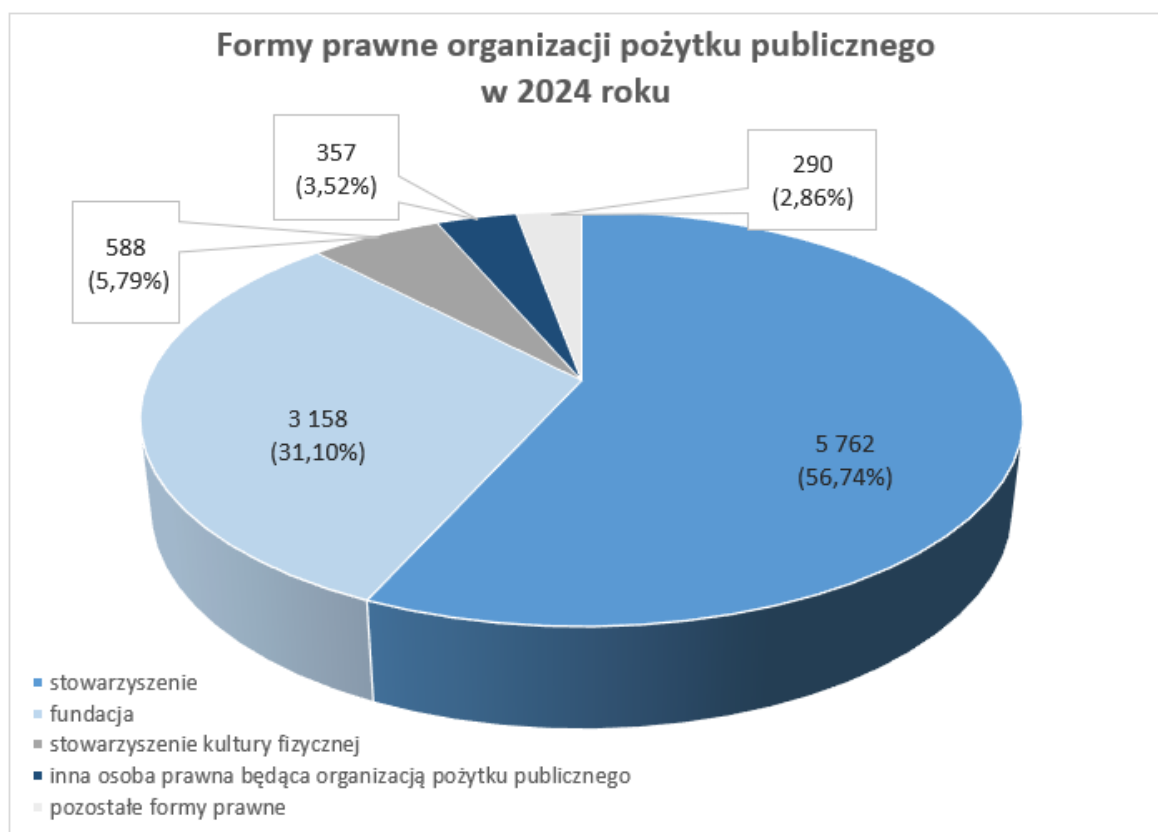
Poniżej przedstawiamy w tabeli 2 zestawienie form prawnych organizacji pożytku publicznego wg stanu na 31 grudnia 2024 roku oraz wykres 6, z których jednoznacznie wynika, że dominującymi formami prawnymi wśród organizacji pożytku publicznego w 2024 roku, podobnie jak w ubiegłych latach, były stowarzyszenia i fundacje. Stanowiły one łącznie 87,84% wszystkich podmiotów (8 920 organizacji), w tym 56,74% to były stowarzyszenia (5 762 organizacje), a 31,10% – fundacje (3 158 organizacji).

Forma prawna	Liczba organizacji
stowarzyszenie	5762
fundacja	3158
stowarzyszenie kultury fizycznej	588
inna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego	357
kościelna osoba prawna będąca organizacją pożytku publicznego	58
związek stowarzyszeń	58
nieposiadająca osobowości prawnej instytucja kościelna będąca organizacją pożytku publicznego	45
nieposiadająca osobowości prawnej organizacja pożytku publicznego	30
związek sportowy	29
spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	25
stowarzyszenie kultury fizycznej o zasięgu ogólnokrajowym	18
jednostka terenowa stowarzyszenia posiadająca osobowość prawną	13
polski związek sportowy	3
cech rzemieślniczy	2
inna organizacja społeczna lub zawodowa	2
izba gospodarcza	2
związki rolników, kółek i organizacji rolniczych	2
inna organizacja podmiotów gospodarczych	1
spółdzielnia	1
spółka akcyjna	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2024 roku

Tabela 2. Formy prawne organizacji pożytku publicznego w 2024 roku

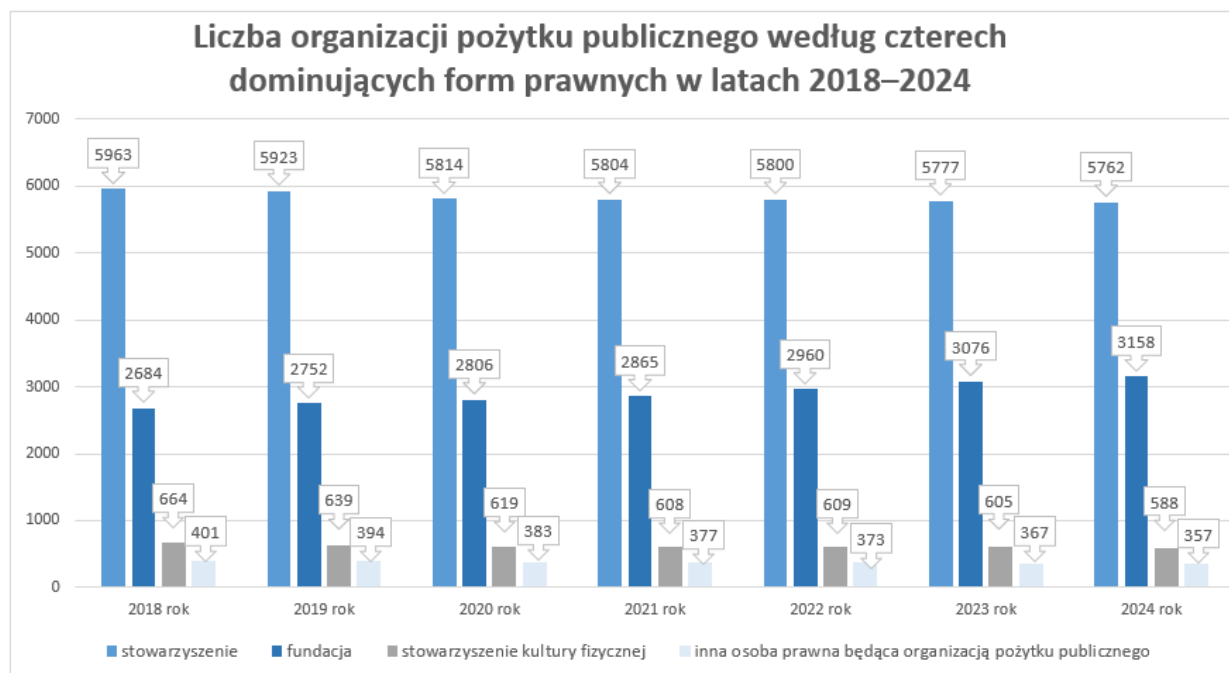
Niewielki odsetek organizacji miał formę prawną stowarzyszenia kultury fizycznej (5,79%) i innej osoby prawnej będącej organizacją pożytku publicznego (3,52%). Pozostałe formy prawne dotyczą 290 organizacji, czyli 2,86%, posiadających inne formy prawne niż te wymienione powyżej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2024 roku

Wykres 6. Liczba organizacji pożytku publicznego w 2024 roku w podziale na formę prawną

Dynamika zmian w zakresie struktury form prawnych organizacji pożytku publicznego w latach 2018–2024, co widać na wykresie 7, wskazuje na nieznaczne zmniejszenie liczby stowarzyszeń, stowarzyszeń kultury fizycznej oraz innych osób prawnych będących organizacją pożytku publicznego, natomiast zauważalny jest przyrost fundacji z 2 684 w 2018 roku do 3 158 w 2024 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2024 roku

Wykres 7. Liczba organizacji pożytku publicznego w latach 2018–2024 w podziale na dominujące formy prawne

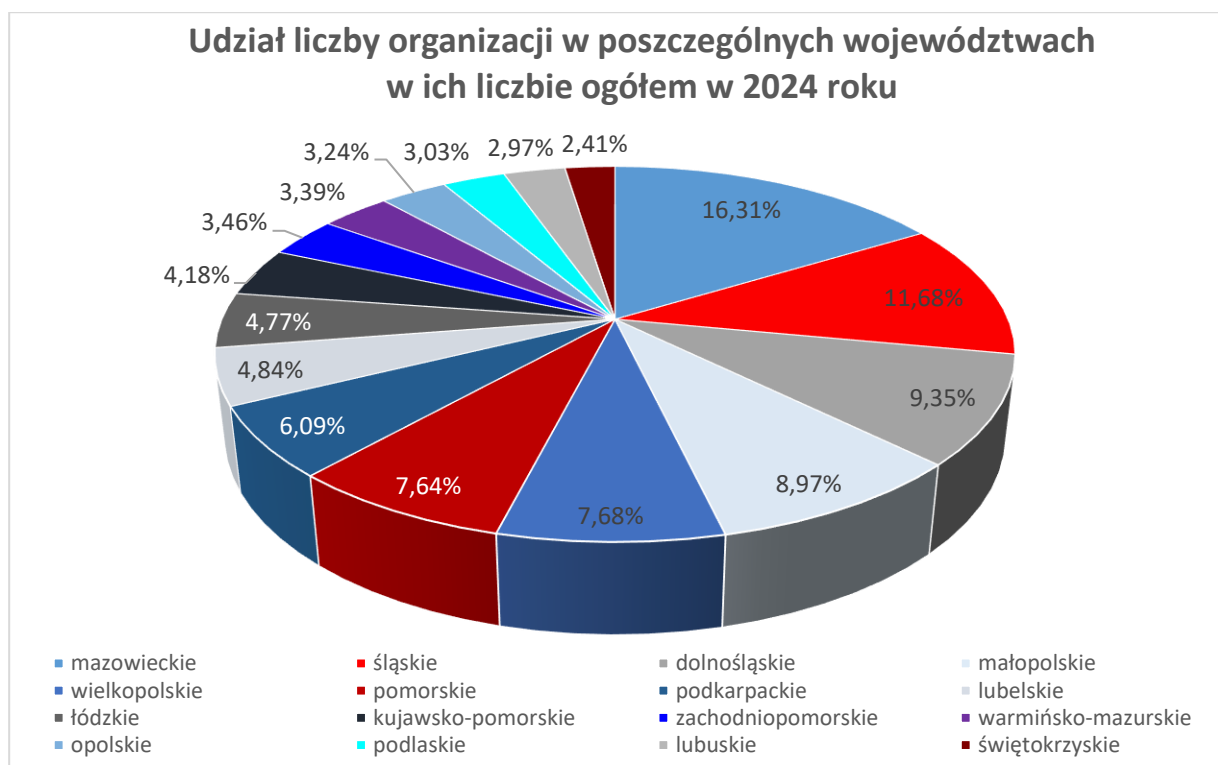
2.2.3. Podział terytorialny organizacji pożytku publicznego wg województw, liczby organizacji oraz ich procentowego udziału w liczbie ogółem

Z danych Ministerstwa Sprawiedliwości wynika, że na koniec 2024 roku 10 155 podmiotów miało status OPP. Najwięcej organizacji pożytku publicznego, bo 1 656, czyli 16,31% ogółu, miało swoją siedzibę w województwie mazowieckim. Blisko połowa wszystkich organizacji, tj. 46,30%, mieściła się w jednym z czterech województw – mazowieckim, śląskim, dolnośląskim lub małopolskim.

Województwo	Liczba z organizacji
mazowieckie	1656
śląskie	1186
dolnośląskie	949
małopolskie	911
wielkopolskie	780
pomorskie	776
podkarpackie	618
lubelskie	492
łódzkie	484
kujawsko-pomorskie	424
zachodniopomorskie	351
warmińsko-mazurskie	344
opolskie	329
podlaskie	308
lubuskie	302
świętokrzyskie	245

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2024 roku

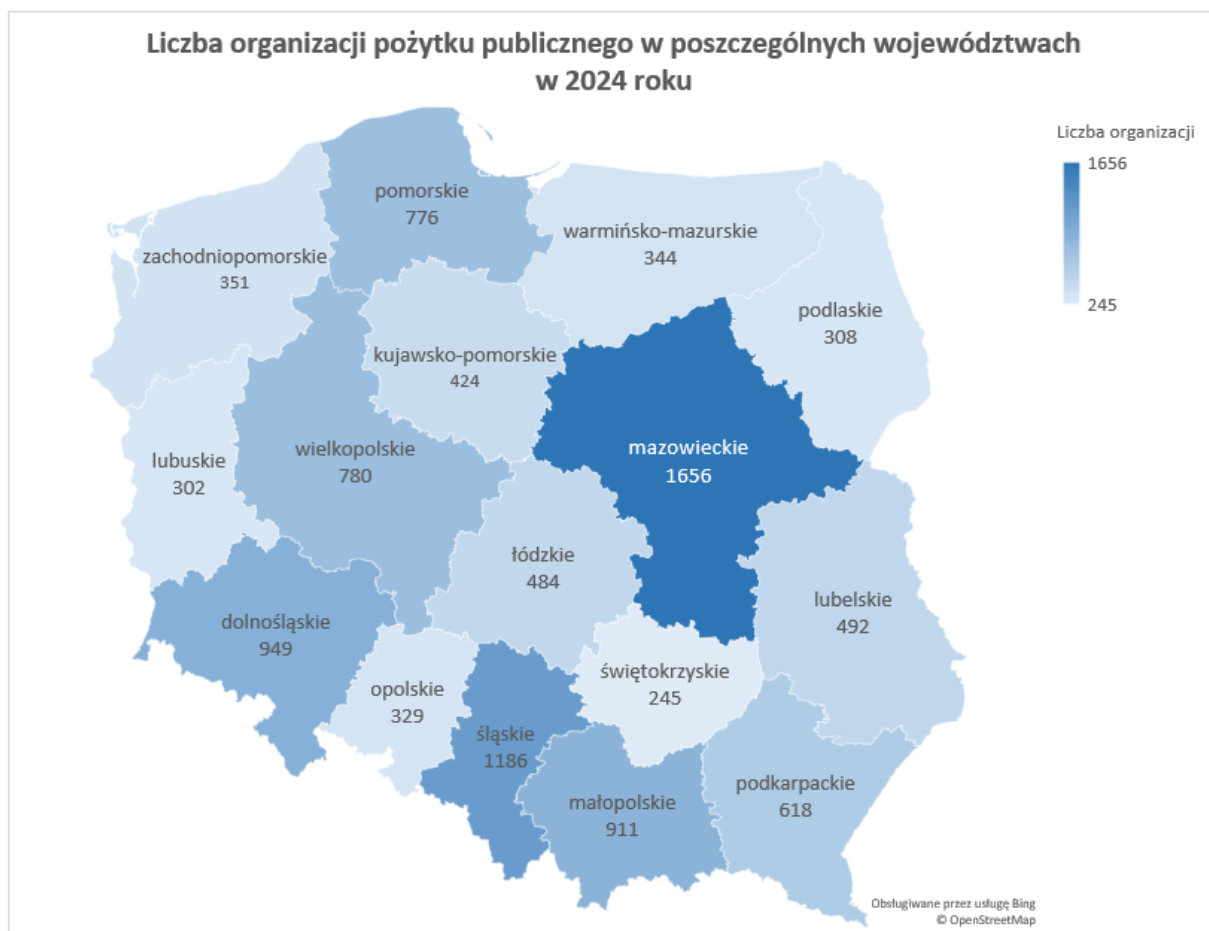
Tabela 3. Liczba organizacji w 2024 roku w poszczególnych województwach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2024 roku

Wykres 8. Procent organizacji w poszczególnych województwach w 2024 roku

Powyższe dane pokazują, że najmniej organizacji pożytku publicznego miało siedzibę w województwach: opolskim (3,24%), podlaskim (3,03%), lubuskim (2,97%) i świętokrzyskim (2,41%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Ministerstwa Sprawiedliwości na dzień 31 grudnia 2024 roku

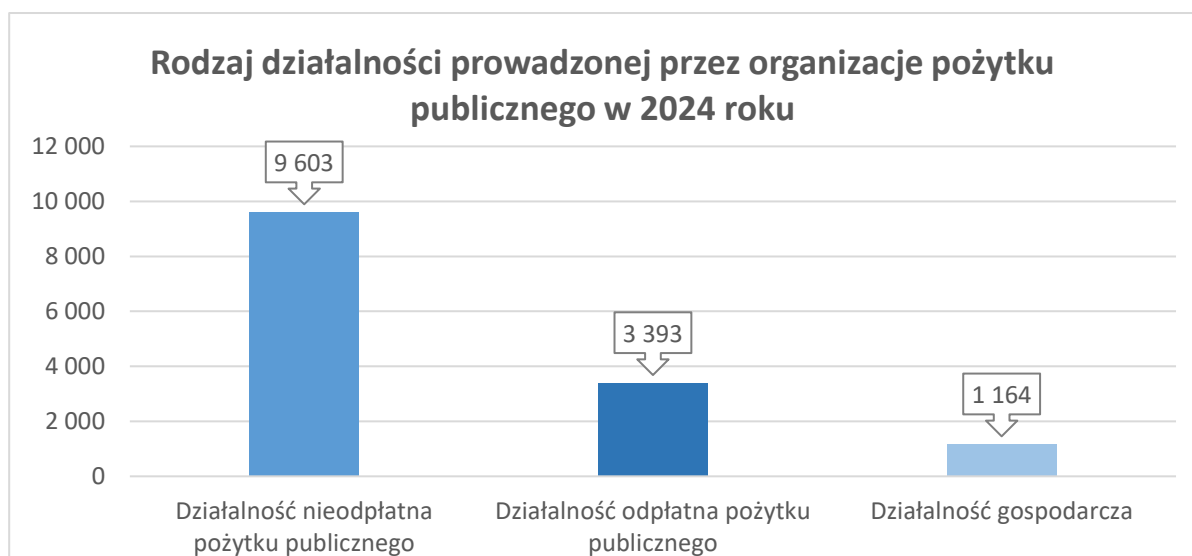
Wykres 9. Liczba organizacji pożytku publicznego wg stanu na 31 grudnia 2024 roku w podziale terytorialnym

2.2.4. Sfery działalności pożytku publicznego

Organizacje pożytku publicznego zgodnie ze wzorem sprawozdania merytorycznego mają możliwość wskazania trzech głównych sfer pożytku publicznego, w ramach których prowadzą działalność nieodpłatną i odpłatną pożytku publicznego.

Jak wynika ze sprawozdań zamieszczonych w bazie sprawozdań za 2024 rok, na dzień 5 grudnia 2025 roku 9 603 organizacje wskazały, że prowadziły nieodpłatną działalność pożytku publicznego (czyli 98,62% organizacji, które zamieściły sprawozdania), a z kolei 3 393 organizacje – odpłatną działalność pożytku publicznego (34,85%). Przy czym warto podkreślić, że organizacja może prowadzić zarówno działalność pożytku publicznego nieodpłatną, jak i odpłatną.

Natomiast 1 164 organizacje podały, że prowadziły w 2024 roku działalność gospodarczą, co stanowi 11,95% organizacji, które zamieściły sprawozdania w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 10. Wskazania dotyczące prowadzonej działalności w 2024 roku

Zdecydowana większość organizacji (9 603, czyli 98,62%) prowadziła w 2024 roku nieodpłatną działalność pożytku publicznego, jedna trzecia organizacji (3 393, co stanowi 34,85%) – odpłatną działalność pożytku publicznego, a co dziesiąta (1 164, czyli 11,95%) – działalność gospodarczą. Wszystkie rodzaje działalności prowadziło 593 organizacje, tj. 6,09%.

Tylko 593 organizacje pożytku publicznego (6,09%) zadeklarowały w sprawozdaniach za 2024 rok, że prowadziły jednocześnie działalność nieodpłatną i odpłatną pożytku publicznego oraz działalność gospodarczą. Z kolei 5 787 organizacji prowadziło wyłącznie działalność nieodpłatną pożytku publicznego, co stanowi 59,44% organizacji, które zamieściły sprawozdania za 2024 rok. Jedynie 120 organizacji (1,23%) podało, że prowadziło wyłącznie działalność odpłatną pożytku publicznego. Ponad jedna czwarta organizacji (2 666 organizacji, co stanowi 27,38%) prowadziła jednocześnie działalność nieodpłatną i odpłatną pożytku publicznego, bez działalności gospodarczej, a 557 organizacji (5,72%) – wyłącznie działalność nieodpłatną pożytku publicznego i działalność gospodarczą. Co ciekawe, zaledwie 14 organizacji wskazało, że prowadziło tylko działalność odpłatną pożytku publicznego i działalność gospodarczą (0,14%).

Z uwagi na obowiązek prowadzenia działalności pożytku publicznego organizacje pożytku publicznego muszą wykazać w formularzu sprawozdania merytorycznego prowadzenie nieodpłatnej lub odpłatnej działalności pożytku publicznego. Dlatego też organizacja nie może podać, że prowadzi wyłącznie działalność gospodarczą.

Rodzaj prowadzonej działalności	Liczba organizacji	% organizacji prowadzących daną działalność
Działalność nieodpłatna pożytku publicznego	9 603	98,62%
Działalność odpłatna pożytku publicznego	3 393	34,85%
Działalność gospodarcza	1 164	11,95%
Jednocześnie działalność nieodpłatna, odpłatna i gospodarcza	593	6,09%
Tylko nieodpłatna działalność pożytku publicznego	5 787	59,44%
Tylko odpłatna działalność pożytku publicznego	120	1,23%
Działalność nieodpłatna i odpłatna pożytku publicznego	2 666	27,38%
Działalność nieodpłatna pożytku publicznego i gospodarcza	557	5,72%
Działalność odpłatna pożytku publicznego i gospodarcza	14	0,14%

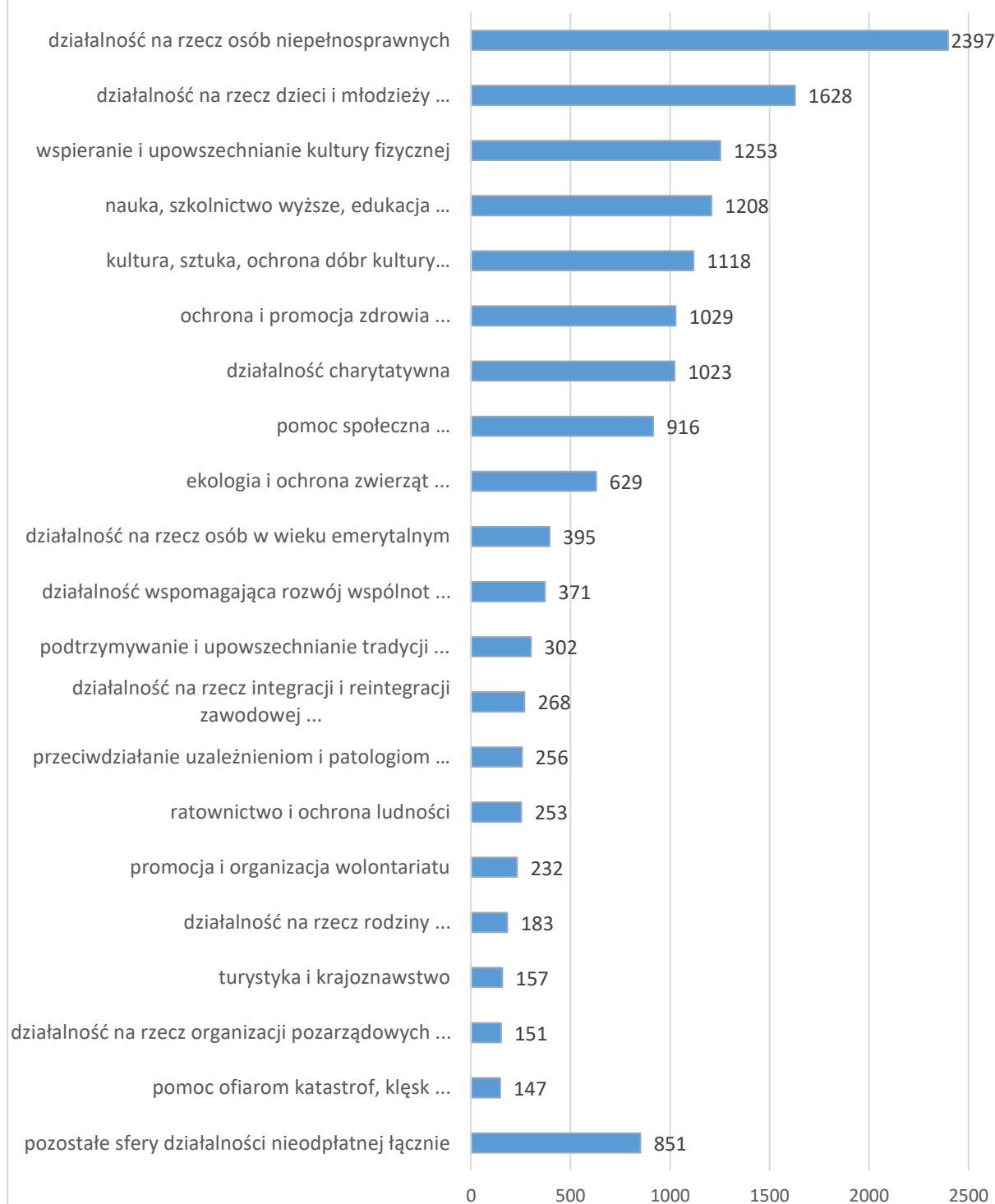
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Tabela 4. Liczba organizacji w podziale na prowadzoną działalność w 2024 roku

W sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok organizacje najczęściej wskazały, że prowadziły nieodpłatną działalność pożytku publicznego w sferach:

- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – 2 397 wskazań, co stanowi 16,23% wszystkich wskazań w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży – 1 628 wskazań (11,02%),
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 1 253 wskazania (8,49%),
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania – 1 208 wskazań (8,18%),
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 1 118 wskazań (7,57%),
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* – 1 029 wskazań (6,97%),
- działalności charytatywnej – 1 023 wskazania (6,93%),
- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób – 916 wskazań (6,20%),
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego – 629 wskazań (4,26%),
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym – 395 wskazań (2,67%),
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych – 371 wskazań (2,51%),
- podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej – 302 wskazania (2,05%),
- działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym – 268 wskazań (1,81%).

Liczba wskazań sfery nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w 2024 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 11. Wskazania dotyczące prowadzonej nieodpłatnej działalności pożytku publicznego w 2024 roku

Odpłatną działalność pożytku publicznego organizacje pożytku publicznego prowadziły głównie w sferach:

- działalności na rzecz osób niepełnosprawnych – 708 wskazań, co stanowi 15,95% wszystkich wskazań w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego,
- działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży – 609 wskazań (13,72%),
- nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania – 595 wskazań (13,40%),
- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 531 wskazań (11,96%),
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 385 wskazań (8,67%),
- ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* – 267 wskazań (6,01%).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

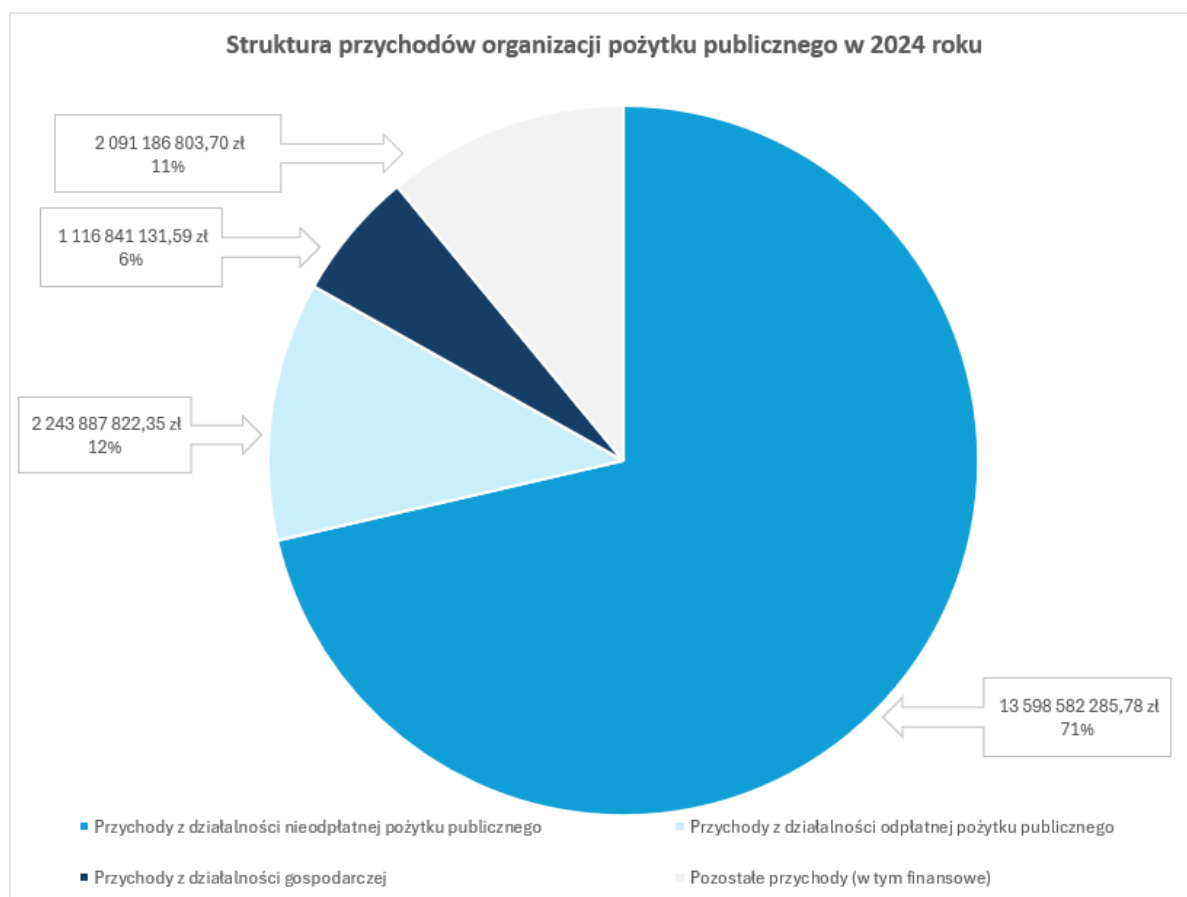
Wykres 12. Wskazania dotyczące prowadzonej odpłatnej działalności pożytku publicznego w 2024 roku

2.2.5. Przychody organizacji pożytku publicznego na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok

Jak wynika z danych zawartych w sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok, łączna kwota przychodów ogółem organizacji wyniosła **19 050 498 043,42 zł**; mediana przychodów – 184 962,83 zł, a średnia – 1 956 505,91 zł. Przychód ogółem organizacji w tym roku wzrósł o 2 094 990 504,40 zł wobec przychodu ogółem roku poprzedniego, tj. o 12,36%.

Na przychody ogółem organizacji pożytku publicznego składały się:

- przychody z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego – **13 598 582 285,78 zł**, które były wyższe o 1 548 589 160,49 zł niż w 2023 roku (wzrost względem poprzedniego roku o 12,85%), przy czym procentowy udział w przychodach ogółem wzrósł o 0,31 punktu procentowego,
- przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego – **2 243 887 822,35 zł**, które były wyższe o 275 183 033,27 zł niż w 2023 roku (wzrost względem poprzedniego roku o 13,98%), co jednocześnie stanowi wzrost udziału w przychodach ogółem o 0,17 punktu procentowego,
- przychody z działalności gospodarczej – **1 116 841 131,59 zł**, które były wyższe o 138 113 807,20 zł niż w 2023 roku (wzrost względem poprzedniego roku o 14,11%), przy czym procentowy udział w przychodach ogółem zwiększył się o 0,09 punktu procentowego,
- pozostałe przychody (w tym przychody finansowe) – **2 091 186 803,70 zł**, które zwiększyły się w stosunku do 2023 roku o 133 104 503,44 zł (wzrost względem poprzedniego roku o 6,80%), podczas gdy procentowy udział w przychodach ogółem spadł o 0,57 punktu procentowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 13. Struktura przychodów organizacji pożytku publicznego w 2024 roku

W 2024 roku widoczne jest zwiększenie przychodów ze wszystkich źródeł, w tym głównie w ramach prowadzonej działalności pożytku publicznego (nieodpłatnej i odpłatnej), ale także z działalności gospodarczej oraz pozostałej działalności, przy czym udział pozostałych przychodów w przychodach ogółem nieznacznie spadł w porównaniu do 2023 roku.

Z przedstawionych powyżej danych oraz tabeli 5 zamieszczonej na następnej stronie wynika, że odpłatna działalność pożytku publicznego i działalność gospodarcza faktycznie stanowiły jedynie uzupełnienie przychodów organizacji w stosunku do nieodpłatnej działalności pożytku publicznego, która jest dominująca. Średnie przychody ogółem organizacji pożytku publicznego wyniosły 1 956 505,91 zł, jednak mediana przychodów ogółem to tylko 184 962,83 zł, co może świadczyć o dużym rozwarstwieniu organizacji.

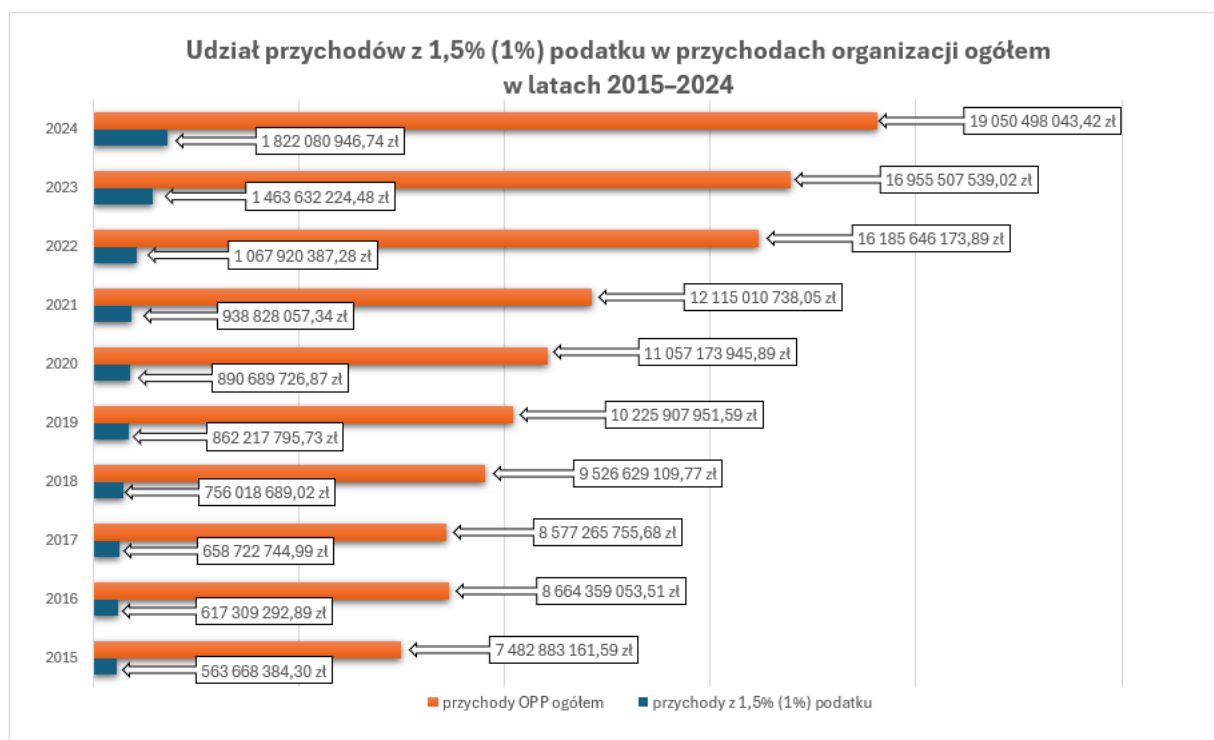
2024 rok	Przychody ogółem	Przychody z działalności nieodpłatnej pożytku publicznego	Przychody z działalności odpłatnej pożytku publicznego	Przychody z działalności gospodarczej	Pozostałe przychody (w tym finansowe)
suma	19 050 498 043,42 zł	13 598 582 285,78 zł	2 243 887 822,35 zł	1 116 841 131,59 zł	2 091 186 803,70 zł
średnia	1 956 505,91 zł	1 396 588,51 zł	230 449,61 zł	114 700,74 zł	214 767,05 zł
mediana	184 962,83 zł	90 466,52 zł	- zł	- zł	240,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Tabela 5. Suma, średnia i mediana głównych przychodów działalności organizacji pożytku publicznego w 2024 roku (w zł)

Przychody z 1,5% podatku wykazane w sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok wyniosły **1 822 080 946,74 zł** i stanowiły 9,56% łącznej kwoty przychodów ogółem organizacji pożytku publicznego, przy czym udział tych przychodów w przychodach ogółem zwiększył się o 0,93 punktu procentowego względem poprzedniego roku. Przychód z 1,5% podatku wzrósł o 358 448 722,26 zł wobec przychodów z tego tytułu w 2023 roku, tj. o 24,49%. Najwyższa kwota uzyskana z 1,5% podatku przez organizację wyniosła 334 759 752,71 zł. Pomimo że w wykazie organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1,5% podatku zostały uwzględnione 9 142 organizacje pożytku publicznego wg stanu na 30 listopada 2023 roku, 1091 organizacji nie podało w swoich sprawozdaniach merytorycznych przychodów z 1,5% podatku. Natomiast zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów 70 organizacji, które były do tego uprawnione, nie otrzymało żadnych środków z tytułu 1,5% podatku.

Przychód z 1,5% podatku przedstawiony w sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok jest niższy o 78 159 127,17 zł od sumy środków przekazanych organizacjom pożytku publicznego podanej przez Ministerstwo Finansów w *Informacji dotyczącej kwot 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2024 roku (z rozliczenia za 2023 rok)*. Z dodatkowej analizy wynika, że część organizacji, które mają oddziały terenowe, nie uwzględniło w sprawozdaniu merytorycznym środków z 1,5% podatku przekazanych jednostkom podległym na podstawie celu szczegółowego. Powstała różnica może również wynikać z przyjętych przez organizacje zasad memoriałowej i współmierności, a także z uwagi na popełnione przez organizacje błędy w trakcie wypełniania sprawozdań merytorycznych, w tym brak wyodrębnienia tych przychodów w planie kont. Poza tym ww. *Informacja* została przygotowana na dzień 15 września 2024 roku, podczas gdy sprawozdania organizacji pożytku publicznego obejmują cały rok kalendarzowy. W związku z powyższym porównywanie danych z Ministerstwa Finansów z danymi wynikającymi ze sprawozdań merytorycznych może sprawiać problem podczas ich analizy.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za lata 2015–2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 14. Udział 1,5% (1%) podatku w przychodach ogółem organizacji pożytku publicznego w latach 2015–2024

Z danych wykazanych w sprawozdaniach za lata 2015–2024 wynika, że zarówno przychody organizacji, jak i kwoty uzyskiwane przez OPP z 1,5% (1%) podatku systematycznie rosną. Wyjątkiem pod tym względem był 2017 rok, w którym nastąpił spadek łącznych przychodów organizacji o 87 093 297,83 zł, czyli o 1,01% w stosunku do 2016 roku. Średnio od 2015 roku przychody organizacji rosły o 12,70%, a przychody z 1,5% (1%) podatku o 16,13% rok do roku. Również w 2024 roku w stosunku do poprzedniego roku kwota przychodów z 1,5% wzrosła o 358 448 722,26 zł, a udział tych środków w całości przychodów o 0,93 punktu procentowego. Spadki udziału środków z 1,5% (1%) podatku w łącznej kwocie przychodów rok do roku nastąpiły jedynie w 2016 roku oraz w latach 2020–2022.

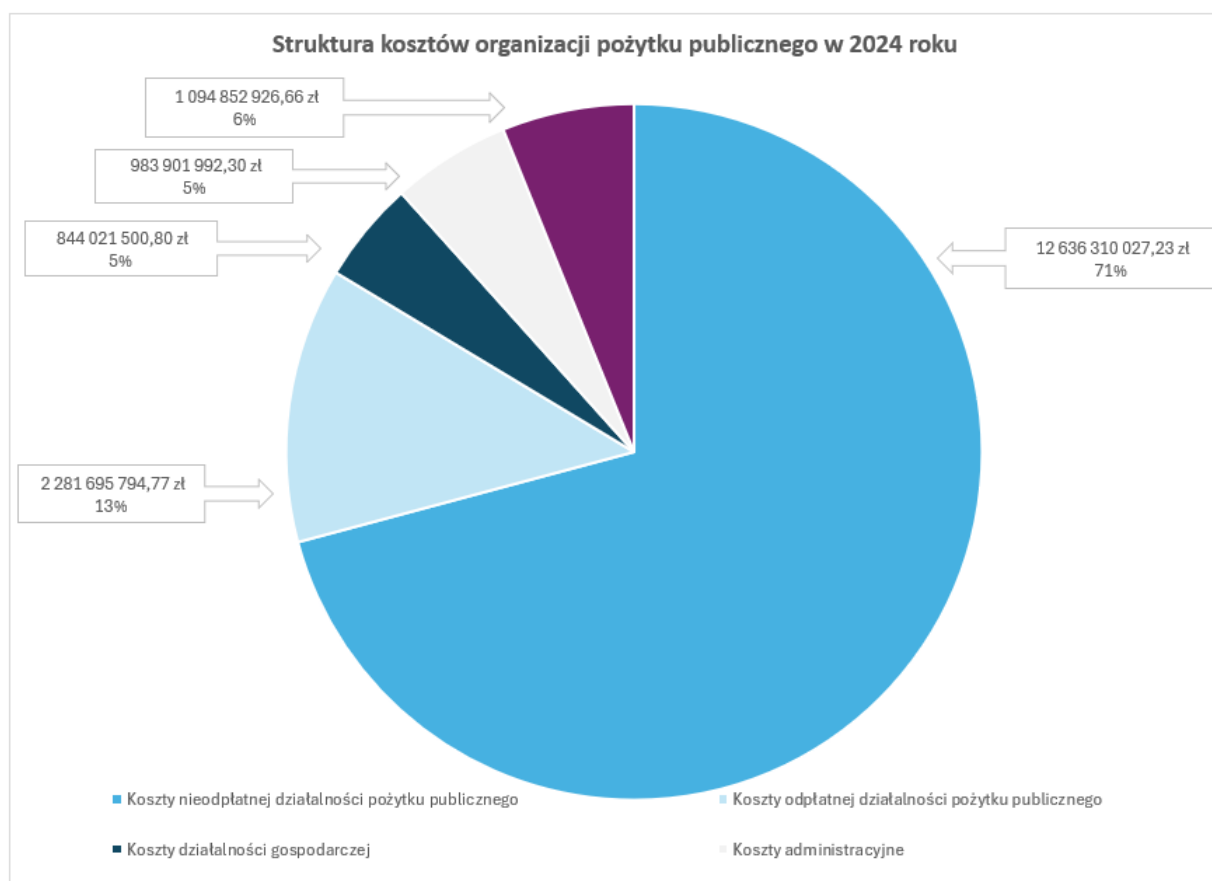
W 2024 roku średnia przychodów organizacji pożytku publicznego wyniosła 1 956 505,91 zł, a mediana 184 962,83 zł (ponad 10-krotnie mniej). W przypadku przychodów pochodzących z 1,5% podatku średnia wyniosła 187 129,60 zł, a mediana zaledwie 8 241,80 zł (niemal 23-krotnie mniej). Średnia przychodów z 1,5% podatku stanowiła 0,06% przychodów z 1,5% podatku organizacji, która uzyskała najwyższą wykazaną wartość z tego tytułu w 2024 roku (334 759 752,71 zł). Natomiast mediana przychodów z 1,5% w 2024 roku wyniosła 8 241,80 zł i stanowiła 0,00246% przychodów z 1,5% podatku organizacji, która wykazała najwyższą wysokość tych przychodów. Te dane wskazują na bardzo duże rozwarstwienie OPP pod względem łącznych przychodów, a szczególnie przychodów pochodzących z 1,5% podatku. Średnia jest statystyką wrażliwą na wartości skrajne, więc fakt, że jest blisko 23 razy większa od mediany, wskazuje na to, że na jej wartość wpłynęły bardzo wysokie, wielomilionowe przychody z 1,5% podatku uzyskane przez relatywnie niewielką grupę organizacji.

2.2.6. Koszty organizacji pożytku publicznego na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok

Organizacje pożytku publicznego poniosły w 2024 roku koszty łącznie w wysokości **17 840 782 241,76 zł** i w stosunku do poniesionych kosztów ogółem z poprzedniego roku były one wyższe o 1 771 549 405,77 zł, tj. o 11,02%. Natomiast suma kosztów poniesionych w ramach 1,5% podatku i wykazanych w sprawozdaniach merytorycznych „pełnych” (sporządzonych przez organizacje, których łączne przychody w 2024 roku wyniosły ponad 100 000 zł), stanowiła **1 340 729 259,02 zł** i w porównaniu do roku poprzedniego zwiększyła się o 272 322 438,70 zł, tj. o 25,49%.

Na koszty ogółem zawarte w sprawozdaniach merytorycznych składały się następujące pozycje:

- koszty działalności nieodpłatnej pożytku publicznego w łącznej wysokości **12 636 310 027,23 zł**, które były wyższe o 1 193 656 001,67 zł niż w 2023 roku (wzrost względem poprzedniego roku o 10,43%), podczas gdy procentowy udział w kosztach ogółem spadł o 0,38 punktu procentowego w porównaniu do poprzedniego okresu sprawozdawczego,
- koszty działalności odpłatnej pożytku publicznego w łącznej wysokości **2 281 695 794,77 zł**, które były wyższe o 300 706 153,17 zł niż w 2023 roku (wzrost względem poprzedniego roku o 15,18%), co jednocześnie stanowiło zwiększenie udziału w kosztach ogółem o 0,46 punktu procentowego,
- koszty działalności gospodarczej w łącznej wysokości **844 021 500,80 zł**, które były wyższe o 117 404 129,18 zł niż w 2023 roku (wzrost względem poprzedniego roku o 16,16%), przy czym procentowy udział w kosztach ogółem zwiększył się o 0,21 punktu procentowego,
- koszty administracyjne w łącznej wysokości **983 901 992,30 zł**, które zwiększyły się o 297 431 706,15 zł w stosunku do 2023 roku (wzrost względem poprzedniego roku o 43,33%), a procentowy odsetek w kosztach ogółem zwiększył się o 1,24 punktu procentowego,
- koszty pozostałe (w tym finansowe) w łącznej wysokości **1 094 852 926,66 zł**, które zmniejszyły się o 137 648 584,40 zł w stosunku do 2023 roku (spadek względem poprzedniego roku o 11,17%), przy czym procentowy udział w kosztach ogółem spadł o 1,53 punktu procentowego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 15. Struktura kosztów organizacji pożytku publicznego w 2024 roku

Z przedstawionych powyżej danych oraz poniższej tabeli 6 wynika, analogicznie jak w przypadku przychodów, że odpłatna działalność pożytku publicznego i działalność gospodarcza faktycznie stanowią jedynie uzupełnienie kosztów organizacji w stosunku do nieodpłatnej działalności pożytku publicznego. Średnie koszty ogółem organizacji pożytku publicznego poniosły w wysokości 1 832 266,84 zł, jednak mediana kosztów ogółem to tylko 172 885,10 zł, co może świadczyć o dużym rozwarstwieniu organizacji.

2024 rok	Koszty organizacji ogółem	Koszty nieodpłatnej działalności pożytku publicznego	Koszty odpłatnej działalności pożytku publicznego	Koszty działalności gospodarczej	Koszty administracyjne	Pozostałe koszty (w tym finansowe)
suma	17 840 782 241,76 zł	12 636 310 027,23 zł	2 281 695 794,77 zł	844 021 500,80 zł	983 901 992,30 zł	1 094 852 926,66 zł
średnia	1 832 266,84 zł	1 297 762,15 zł	234 332,52 zł	86 681,88 zł	101 047,76 zł	112 442,53 zł
mediana	172 885,10 zł	77 401,91 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł	60,83 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Tabela 6. Suma, średnia i mediana głównych kosztów działalności organizacji pożytku publicznego w 2024 roku

Według danych zawartych w sprawozdaniach merytorycznych organizacji, które uzyskały w 2024 roku przychody powyżej 100 000 zł (sprawozdania merytoryczne „pełne” sporządzone przez 5 974 organizacje, czyli o 269 więcej niż w poprzednim roku), organizacje poniosły koszty w wysokości 69 753 957,69 zł na kampanie informacyjne lub

reklamowe związane z pozyskiwaniem 1,5% podatku za 2023 rok, przy czym koszty te zwiększyły się w stosunku do poprzedniego roku o 11 825 602,31 zł (przyrost o 20,41%). Stanowiły one 0,39% kosztów ogółem (procentowy udział w kosztach ogółem był wyższy w stosunku do 2023 roku o 0,03 punktu procentowego). W ramach kosztów kampanii informacyjnych lub reklamowych związanych z pozyskiwaniem 1,5% podatku 48 796 442,52 zł stanowiły środki z 1,5% podatku (zwiększenie wykorzystania tych środków względem 2023 roku o 36 746 192,90 zł). Z informacji zawartych w sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok wynika, że ponad $\frac{2}{3}$ kosztów (69,96%) poniesionych na kampanię informacją lub reklamową związaną z pozyskiwaniem 1,5% podatku została sfinansowana z tych środków. Pokazuje to, że coraz silniejsza jest konkurencja pomiędzy organizacjami pożytku publicznego o podatników, którzy decydują się wskazać jedną z nich w zeznaniach podatkowych.

Na koszty ogółem poniesione w 2024 roku ze środków z 1,5% podatku, czyli **1 367 500 587,87 zł**, które zwiększyły się względem 2023 roku o 273 929 470,51 zł (tj. o 25,05%), składały się następujące pozycje:

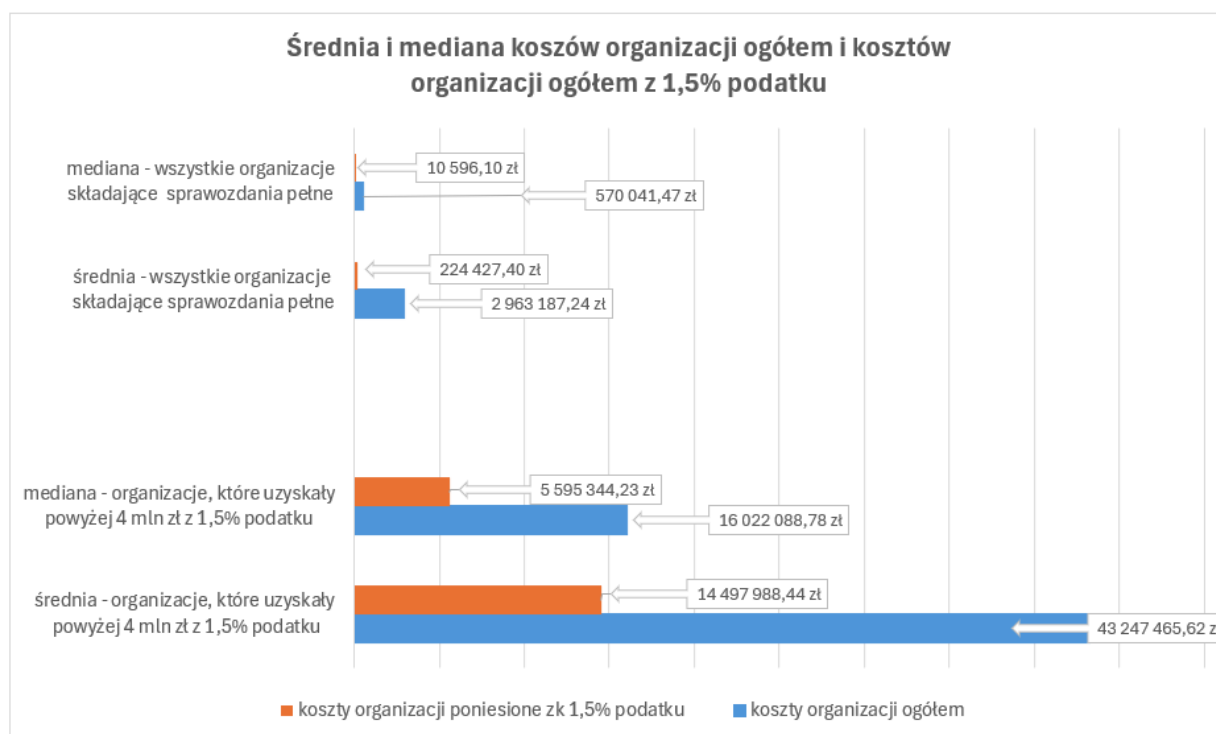
- koszty działalności nieodpłatnej pożytku publicznego poniesione z 1,5% podatku w łącznej wysokości **1 268 040 749,30 zł**, które były wyższe o 266 132 146,73 zł niż w 2023 roku (wzrost względem poprzedniego roku o 26,56%), przy czym procentowy udział w kosztach ogółem poniesionych z 1,5% podatku wzrósł o 0,86 punktu procentowego,
- koszty działalności odpłatnej pożytku publicznego poniesione z 1,5% podatku w łącznej wysokości **31 527 373,25 zł**, które były wyższe o 2 924 366,19 zł niż w 2023 roku (wzrost względem poprzedniego roku o 10,22%), przy czym procentowy udział w kosztach ogółem poniesionych z 1,5% podatku nie zmienił się w stosunku do poprzedniego roku,
- koszty administracyjne poniesione z 1,5% podatku w łącznej kwocie **29 101 171,96 zł**, które były wyższe o 4 316 754,46 zł niż w 2023 roku (wzrost o 17,42%), przy czym procentowy udział w kosztach ogółem poniesionych z 1,5% podatku wzrósł o 0,01 punktu procentowego,
- pozostałe koszty poniesione z 1,5% podatku w łącznej wysokości **12 059 964,51 zł**, które były niższe o 1 050 828,68 zł niż w 2023 roku (spadek względem poprzedniego roku o 8,01%), przy czym procentowy udział w kosztach ogółem poniesionych z 1,5% podatku zmniejszył się o 0,01 punktu procentowego.

2024 rok	Koszty organizacji ogółem poniesione z 1,5% podatku	Koszty działalności nieodpłatnej pożytku publicznego poniesione z 1,5% podatku	Koszty działalności odpłatnej pożytku publicznego poniesione z 1,5% podatku	Koszty administracyjne poniesione z 1,5% podatku	Pozostałe koszty poniesione z 1,5% podatku
suma	1 367 500 587,87 zł	1 268 040 749,30 zł	31 527 373,25 zł	29 101 171,96 zł	12 059 964,51 zł
średnia	140 443,73 zł	212 259,92 zł	5 277,43 zł	4 871,30 zł	2 018,74 zł
mediana	5 655,55 zł	8 422,72 zł	0,00 zł	0,00 zł	0,00 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Tabela 7. Suma, średnia i mediana głównych kosztów działalności organizacji pożytku publicznego w 2024 roku poniesionych ze środków z 1,5% podatku

Porównanie danych dotyczących kosztów ogólnych zamieszczonych w sprawozdaniach „pełnych” wskazuje na to, że koszty ponoszone przez organizacje ze środków uzyskanych z 1,5% podatku są bardziej zróżnicowane niż koszty ponoszone ze wszystkich źródeł, co obrazuje wykres 16. W przypadku tych organizacji średnia kosztów ogółem z 1,5% podatku wyniosła 224 427,40 zł, co stanowiła 7,57% średniej wszystkich kosztów poniesionych w 2024 roku. Natomiast mediana kosztów organizacji z 1,5% podatku wyniosła zaledwie 10 596,10 zł, czyli 1,85% mediany kosztów ogółem; oznacza to, że koszty z 1,5% podatku stanowiły niewielką część kosztów ogólnych organizacji. Dane pokazują, że wysokość kosztów ponoszonych przez organizacje ze środków uzyskanych z 1,5% podatku jest bardziej zróżnicowana, niż ma to miejsce w przypadku kosztów ponoszonych ze wszystkich źródeł. Jednocześnie w tej kategorii kosztów bardziej widoczne jest rozwarstwienie organizacji (mediana jest ponad20-krotnie niższa niż średnia, podczas gdy w przypadku kosztów ponoszonych ze wszystkich źródeł różnica jest zaledwie 5-krotna).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 16. Średnia i mediana kosztów organizacji ogółem oraz kosztów organizacji ogółem pokrywanych z 1,5% podatku zaprezentowane w podziale na organizacje, które uzyskały z 1,5% podatku kwotę 4 mln zł lub wyższą, oraz organizacje zamieszczające w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego sprawozdanie merytoryczne „pełne”

Analogiczne statystyki dla grupy 58 organizacji, które w 2024 roku uzyskały ponad 4 mln zł z 1,5% podatku, wskazują na to, że ponoszą one znacznie wyższe koszty niż inne organizacje. Średnie kosztów ponoszonych ze wszystkich źródeł i kosztów z 1,5% podatku są wyższe od mediany odpowiednio 2,70 i 2,59 razy, co świadczy o tym, że tę grupę tworzą organizacje podobne do siebie pod względem ponoszonych kosztów. Średnia kosztów tych organizacji z 1,5% podatku wyniosła 14 497 988,44 zł, co stanowiło aż 29,11% średniej kosztów ogółem, natomiast mediana kosztów organizacji ponoszonych z 1,5% podatku

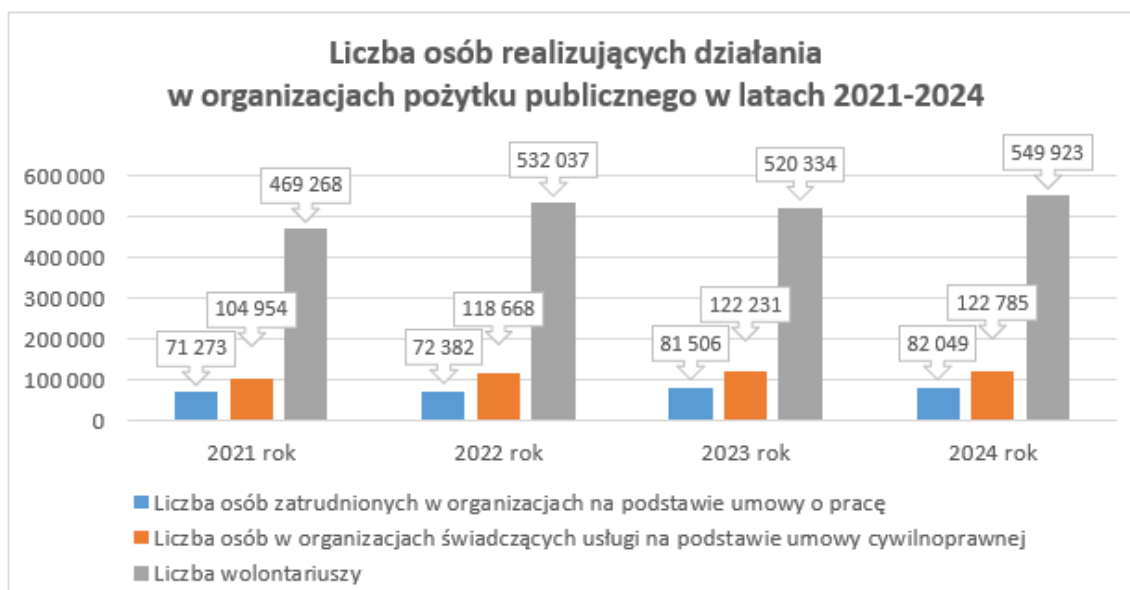
wyniosła 5 595 344,23 zł, czyli 34,92% mediany kosztów ogółem. Bardzo wysoki udział kosztów ponoszonych z 1,5% podatku w ogólnych kosztach organizacji (niemal 34%, biorąc pod uwagę medianę, i ponad 33%, biorąc pod uwagę średnią) potwierdza, że są to organizacje, które wyspecjalizowały się w pozyskiwaniu środków z 1,5% podatku.

2.2.7. Pracownicy i wolontariusze

Organizacje wykazały w sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok zatrudnienie 204 834 osób, w tym 82 049 osób w ramach stosunku pracy (wzrost o 0,67% w stosunku do 2023 roku) i 122 785 osób na podstawie umów cywilnoprawnych (zwiększenie liczby osób zatrudnionych w takiej formie o 0,45% w porównaniu do poprzedniego roku sprawozdawczego). Ponad połowa organizacji (55,04%, tj. 5 359 spośród 9 737 organizacji, które zamieściły sprawozdania w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego), skorzystała z pomocy 549 923 wolontariuszy (wzrost o 0,19 punktu procentowego w stosunku do poprzedniego okresu sprawozdawczego).

W 2024 roku organizacje pożytku publicznego wypłaciły wynagrodzenia w łącznej wysokości 6 712 823 978,70 zł (wzrost o 1 070 658 329,35 zł, tj. o 18,98% względem wynagrodzeń wypłaconych w 2023 roku), w tym z tytułu umów o pracę 4 930 997 614,14 zł (wzrost o 4 047 189 180,24 zł, tj. o 21,84%) oraz umów cywilnoprawnych 1 594 976 469,11 zł (wzrost o 1 594 976 469,11 zł, tj. o 11,71%). Średnio wszystkim pracownikom danej organizacji wypłacono 689 413,99 zł (wzrost o 101 565,93 zł), przy czym 3 854 organizacje (o 76 organizacji więcej niż w 2023 roku) nie wykazały w sprawozdaniach merytorycznych żadnych wynagrodzeń, czyli opierały się głównie na społecznej pracy swoich członków i osób, które z tymi organizacjami sympatyzują, oraz wsparciu wolontariuszy. Mediana wypłaconych w organizacji łącznie wynagrodzeń wszystkim pracownikom w całym 2024 roku wyniosła 15 400,00 zł (wzrost o 1 704,00 zł, tj. o 12,44% w stosunku do 2023 roku).

W 2024 roku wzrosła o 543 liczba osób zatrudnionych w organizacjach na podstawie umowy o pracę (z 81 506 do 82 049), a o 554 osoby (z 122 231 do 122 785) zwiększyła się również liczba osób, które pracowały w nich na podstawie umów cywilnoprawnych. Według danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok znacząco wzrosła liczba wolontariuszy – w 2024 roku było ich o 29 589 więcej niż w 2023 roku (wzrost z 520 334 do 549 923). W 2024 roku liczba osób działających na rzecz organizacji (zatrudnionych na umowy o pracę i cywilnoprawne oraz wolontariuszy) była większa aż o 30 686 niż w poprzednim roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 17. Liczba osób realizujących działania w organizacjach pożytku publicznego w latach 2021–2024

Przedstawione dane potwierdzają, że działalność organizacji pożytku publicznego opiera się zdecydowanie na pracy społecznej, w tym wolontariacie, bowiem prawie $\frac{3}{4}$ personelu organizacji pożytku publicznego (72,86% wszystkich osób zaangażowanych w działalność na rzecz organizacji), w rozumieniu osób wypełniających sprawozdanie merytoryczne, to wolontariusze. W 2024 roku zwiększyła się do 5 359 (tj. o 58, czyli o 1,09%) liczba organizacji, które wskazały, że skorzystały ze świadczeń wolontariuszy. W 2024 roku 6 617 organizacji (67,96% wszystkich organizacji, które zamieściły sprawozdania) podały brak zatrudnienia osób na podstawie stosunku pracy, co stanowi wzrost o 125 organizacji w stosunku do poprzedniego roku. Natomiast 4 201 organizacji (43,14% wszystkich organizacji) nie zatrudniało osób na podstawie umowy cywilnoprawnej (w poprzednim roku takich organizacji było 4 142, czyli nastąpił wzrost o 59 organizacji). Co ciekawe, 3 854 organizacje (39,58% wszystkich organizacji) wykazały, że nie zatrudniały żadnych osób ani na podstawie stosunku pracy, ani w ramach umowy cywilnoprawnej (w 2023 roku takich organizacji było 3 778).

2024 rok	Liczba osób zatrudnionych w organizacjach na podstawie umowy o pracę	Liczba osób w organizacjach świadczących usługi na podstawie umowy cywilnoprawnej	Liczba wolontariuszy
suma	82 049	122 785	549 923
średnia	8	13	56
mediana	0	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Tabela 8. Suma, średnia i mediana dotycząca personelu organizacji pożytku publicznego

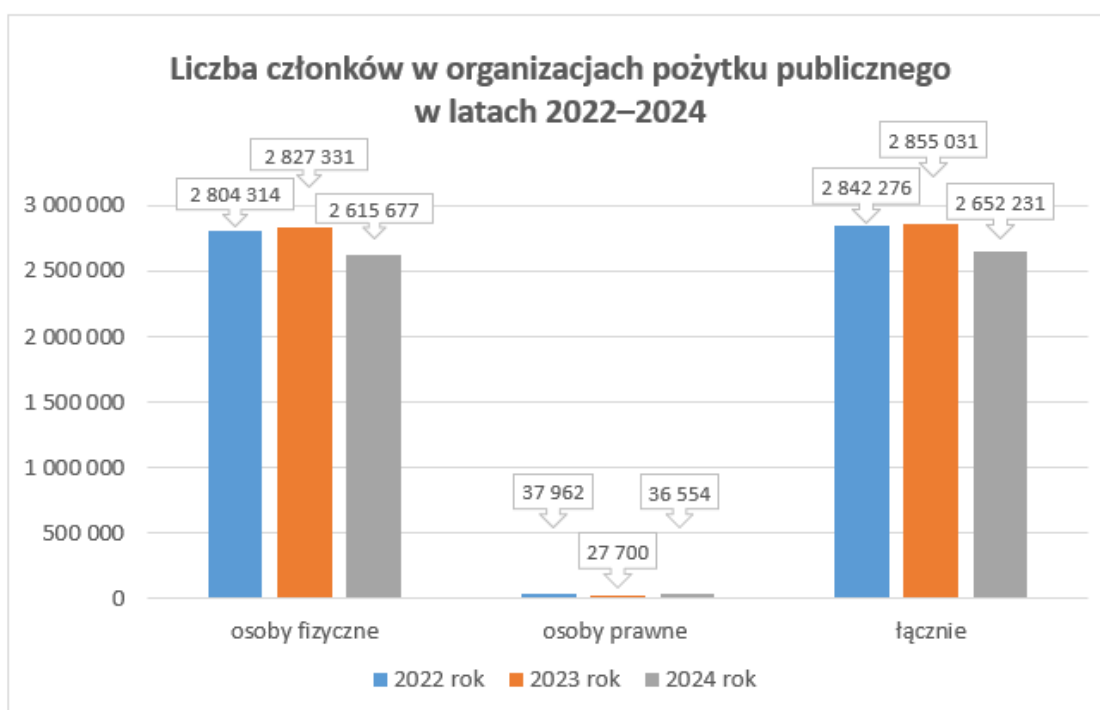
Jak wynika z powyższego zestawienia, organizacje pożytku publicznego zatrudniały średnio osiem osób na podstawie umowy o pracę (tyle samo co w 2023 roku), a 13 osób na podstawie umowy cywilnoprawnej (tyle samo co w 2023 roku). Jednocześnie

średnio 56 wolontariuszy wspierało działalność organizacji pożytku publicznego (wzrost o dwóch wolontariuszy w stosunku do 2023 roku).

O dużym rozwarstwieniu organizacji świadczy mediana liczebności personelu organizacji, bowiem pokazuje, że organizacje pożytku publicznego nie zatrudniały żadnych osób na podstawie stosunku pracy, jedna osoba świadczyła usługi na rzecz organizacji na podstawie umowy cywilnoprawnej oraz dwóch wolontariuszy wspierało działania organizacji. Z rozmów przeprowadzonych z organizacjami wynika, że najczęściej jedyną osobą zatrudnioną w organizacji jest osoba zajmująca się sprawami rozliczeniowymi (prowadzenie księgowości organizacji oraz rozliczanie realizowanych projektów).

2.2.8. Członkowie organizacji pożytku publicznego

Z uwagi na formę prawną część organizacji pożytku publicznego musi mieć członków (np. stowarzyszenia, stowarzyszenia kultury fizycznej, związki sportowe), natomiast inne nie (fundacje, spółki akcyjne, spółki z o.o.). Należy podkreślić, że wszystkie organizacje pożytku publicznego muszą mieć zarówno organ zarządzający (najczęściej jest to zarząd organizacji), jak i organ kontroli (najczęściej funkcję taką w stowarzyszeniu pełni komisja rewizyjna, a w fundacji – rada fundacji). W fundacjach i ww. spółkach członkowie tych organów formalnie nie mogą być członkami tych organizacji, bowiem te podmioty nie opierają się na pracy społecznej członków organizacji.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 18. Liczba członków organizacji pożytku publicznego w latach 2022–2024 roku

Dane ze sprawozdań merytorycznych wskazują, że na koniec 2024 roku organizacje pożytku publicznego miały w sumie 2 652 231 członków (w stosunku do 2023 roku spadek o 202 800 członków, czyli o 7,10%), w tym 2 615 677 osób fizycznych (spadek o 211 654 osoby, tj. o 7,49%) i 36 554 osób prawnych (wzrost o 8 854, czyli aż o 31,96%). Średnio

organizacje wykazały jako swoich członków 269 osób fizycznych oraz cztery osoby prawne. Natomiast mediana wyniosła 17 osób fizycznych i żadnych osób prawnych.

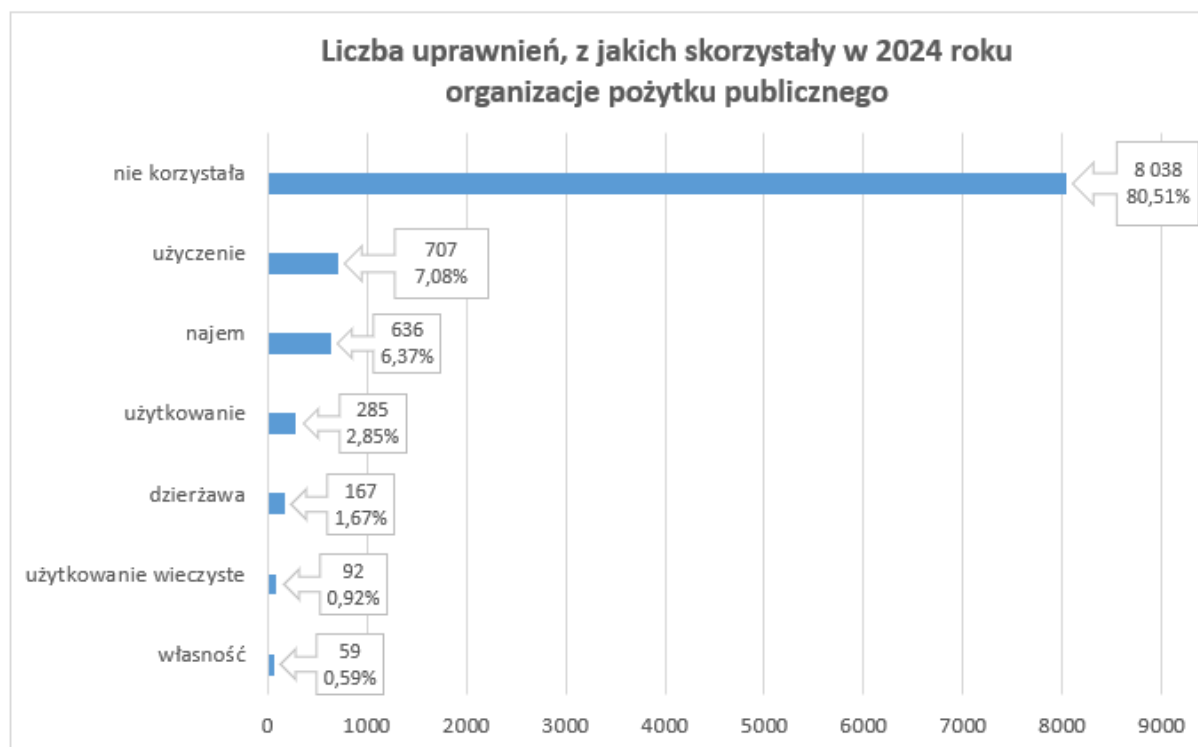
2.3. Przywileje i obowiązki organizacji pożytku publicznego

2.3.1. Korzystanie z uprawnień i zwolnień przez organizacje pożytku publicznego wynikających z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Ustawa przyznaje szczególne przywileje dostępne wyłącznie dla organizacji pożytku publicznego bądź w innej formie dla organizacji pozarządowych i innych podmiotów sektora pozarządowego. Należy podkreślić, że zwolnienia organizacji pożytku publicznego od podatków lub opłat wskazanych w ustawie odnoszą się do prowadzonej przez nią działalności pożytku publicznego.

- uprawnienia w zakresie gospodarki nieruchomościami (art. 24 ust. 2 ustawy)

Zgodnie z art. 59 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. *o gospodarce nieruchomościami* minister właściwy ds. budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa może dokonać darowizny nieruchomości z zasobu Skarbu Państwa na rzecz organizacji pożytku publicznego prowadzącej działalność pożytku publicznego, na jej cele statutowe. Dodatkowo, zgodnie z art. 37 ust. 4a pkt 1 lit. a ww. ustawy, umowy użytkowania, najmu lub dzierżawy na czas oznaczony dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony zawiera się w drodze bezprzetargowej, jeżeli użytkownikiem, najemcą lub dzierżawcą nieruchomości jest organizacja pożytku publicznego. Z danych z zamieszczonych sprawozdań merytorycznych za 2024 rok wynika, że 8 038 z 9 737 organizacji nie korzystało ze wskazanych uprawnień. W związku z powyższym z uprawnień wynikających z ustawy skorzystało jedynie 1 699 organizacji, czyli niecałe 18% spośród tych, które zamieściły w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego sprawozdania za 2024 rok. Organizacje w sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok wykazały, że skorzystały w sumie z 1 946 przysługujących im uprawnień (organizacje mogły wskazać kilka uprawnień wynikających z ustawy). W 2024 roku zmniejszyła się liczba wskazań organizacji, które skorzystały z użyczenia (spadek o 23 organizacje w porównaniu do poprzedniego roku). Zwiększyła się natomiast liczba wskazań organizacji, które skorzystały z uprawnień dotyczących najmu (wzrost o 25 organizacji), użytkowanie (wzrost o 18 organizacji), użytkowania wieczystego (wzrost o siedem organizacji), własność (wzrost o cztery organizacje) oraz dzierżawy (więcej o trzy organizacje). Wzrosła także liczba organizacji, które nie skorzystały z żadnego uprawnienia (przyrost o 264 organizacje). Dane te zostały zaprezentowane na wykresie 19.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 19. Liczba wskazań uprawnień, z jakich skorzystały w 2024 roku organizacje pożytku publicznego

- **zwolnienie od podatku dochodowego od osób prawnych (art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy)**
Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 6c ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych* wolne od podatku są dochody organizacji pożytku publicznego, w części przeznaczonej na działalność statutową bez względu na termin wydatkowania, z wyłączeniem działalności gospodarczej – w 2024 roku ze zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych w łącznej kwocie 1 714 428 802,55 zł skorzystały w sumie 1 613 organizacje, co oznacza, że było takich organizacji o 19 więcej niż w 2023 roku, a jednocześnie kwota zwolniona z tego podatku była wyższa niż rok temu o 30 885 627,95 zł.
- **zwolnienie od podatku od nieruchomości (art. 24 ust. 1 pkt 2 ustawy)**
Zgodnie z art. 7 ust. 1 pkt 14 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. *o podatkach i opłatach lokalnych* zwolnione od podatku od nieruchomości są nieruchomości lub ich części zajęte na prowadzenie nieodpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – w 2024 roku ze zwolnienia od podatku od nieruchomości skorzystało w sumie 1 585 organizacji, tj. o 31 więcej niż rok wcześniej.
- **zwolnienie od opłat sądowych (art. 24 ust. 1 pkt 5 ustawy)**
Zgodnie z art. 104 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. *o kosztach sądowych w sprawach cywilnych* organizacje pożytku publicznego nie mają obowiązku uiszczania opłat, z wyjątkiem prowadzonej przez te organizacje działalności gospodarczej. Dodatkowo, w myśl art. 95 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy, nie pobiera się opłat od wniosku o wpis do Krajowego Rejestru Sądowego organizacji pozarządowych oraz kościołów

i związków wyznaniowych ubiegających się o status organizacji pożytku publicznego. W 2024 roku ze zwolnienia z opłat sądowych skorzystało w sumie 467 organizacji, czyli o 11 mniej niż w poprzednim roku.

- **zwolnienie od opłaty skarbowej (art. 24 ust. 1 pkt 4 ustawy)**
Dotyczy organizacji pożytku publicznego, które dokonują zgłoszenia lub składają wnioski o dokonanie czynności urzędowej albo wnioski o wydanie zaświadczenia lub zezwolenia (wyłącznie w związku z nieodpłatną działalnością pożytku publicznego) zgodnie z art. 7 pkt 4 ustawy z 16 listopada 2006 r. *o opłacie skarbowej* – w 2024 roku ze zwolnienia od opłaty skarbowej skorzystały w sumie 454 organizacje, co oznacza spadek o dwie organizacje względem 2023 roku.
- **zwolnienie od podatku od czynności cywilnoprawnych (art. 24 ust. 1 pkt 3 ustawy)**
Organizacje pożytku publicznego, zgodnie z art. 8 pkt 2a ustawy z dnia 9 września 2000 r. *o podatku od czynności cywilnoprawnych*, zwolnione są od tego podatku, ale tylko wtedy, gdy dokonana czynność cywilnoprawna dotyczy realizacji nieodpłatnej działalności pożytku publicznego – w 2024 roku ze zwolnienia od czynności cywilnoprawnych skorzystały w sumie 252 organizacje, czyli jedna więcej niż w poprzednim okresie sprawozdawczym.
- **z innych zwolnień skorzystało 56 organizacji, czyli o 12 organizacji mniej niż w 2023 roku.** Organizacje wskazywały przykładowo następujące zwolnienia: od podatku od środków transportowych, obniżenia czynszu, a także zwolnienia od opłat bankowych, pocztowych i za czynsz.
- **uzyskiwanie 1,5% podatku (art. 27 ust. 1 ustawy)**
Zgodnie z art. 27 ust. 1 i 2 ustawy podatnicy podatku dochodowego od osób fizycznych przekazują 1,5% podatku, obliczonego zgodnie z przepisami podatkowymi, na rzecz wybranej przez siebie organizacji pożytku publicznego. Otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1,5% podatku mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego. W 2024 roku 8 646 organizacji pożytku publicznego wykazało otrzymanie środków z 1,5% podatku (o 116 więcej niż rok wcześniej). Szczegółowe informacje związane z 1,5% podatku zaprezentowano w rozdziale 3 niniejszego dokumentu.
- **prawo do nieodpłatnego informowania przez jednostki publicznej radiofonii i telewizji o prowadzonej działalności nieodpłatnej pożytku publicznego (art. 26 ustawy)**
Zgodnie z art. 26 ustawy, w związku z art. 23a ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. *o radiofonii i telewizji* jednostki publicznej radiofonii i telewizji umożliwiają organizacjom pożytku publicznego nieodpłatne informowanie o ich działalności na zasadach określonych w przepisach odrębnych. W 2024 roku z takiej możliwości skorzystały 623 organizacje pożytku publicznego, co stanowi jedynie 6,40% wszystkich organizacji, które zamieściły sprawozdania merytoryczne za 2024 rok. W stosunku do poprzedniego roku liczba takich organizacji wzrosła o 12.
- **odbywanie służby zastępczej przez poborowych (art. 25 ustawy)**
Kwestia ta jest uregulowana w art. 25 ustawy, która odsyła do przepisów ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. *o służbie zastępczej*. Odbycie służby zastępczej jest możliwe wyłącznie w ramach działalności statutowej organizacji pożytku publicznego, ponieważ służba zastępcza polega na wykonywaniu prac na rzecz ochrony środowiska, ochrony przeciwpożarowej, ochrony zdrowia, pomocy społecznej, opieki nad osobami

niepełnosprawnymi albo bezdomnymi oraz na rzecz administracji publicznej i wymiaru sprawiedliwości.

Należy jednak zaznaczyć, że na podstawie ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. *o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej* z dniem 1 stycznia 2010 roku zawieszono obowiązek odbywania zasadniczej służby wojskowej, a tym samym obowiązek odbywania służby zastępczej. Zgodnie z art. 55 ww. ustawy w przypadku zagrożenia bezpieczeństwa Państwa Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Rady Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa termin rozpoczęcia i okres trwania obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej (tym samym służby zastępczej) przez osoby podlegające temu obowiązkowi, a także przeszkolenia wojskowego przez absolwentów szkół wyższych. W tym czasie zastosowanie będą miały również przepisy dotyczące kierowania do odbycia służby zastępczej oraz jej odbywania, określone w art. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. *o służbie zastępczej*.

Wzór sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego, określony rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego nie zawiera pola do wypełnienia, w którym organizacja pożytku publicznego mogłaby wskazać informację o odbywaniu przez poborowych służby zastępczej.

Organizacje pożytku publicznego mogą także korzystać ze zwolnień wynikających z innych ustaw:

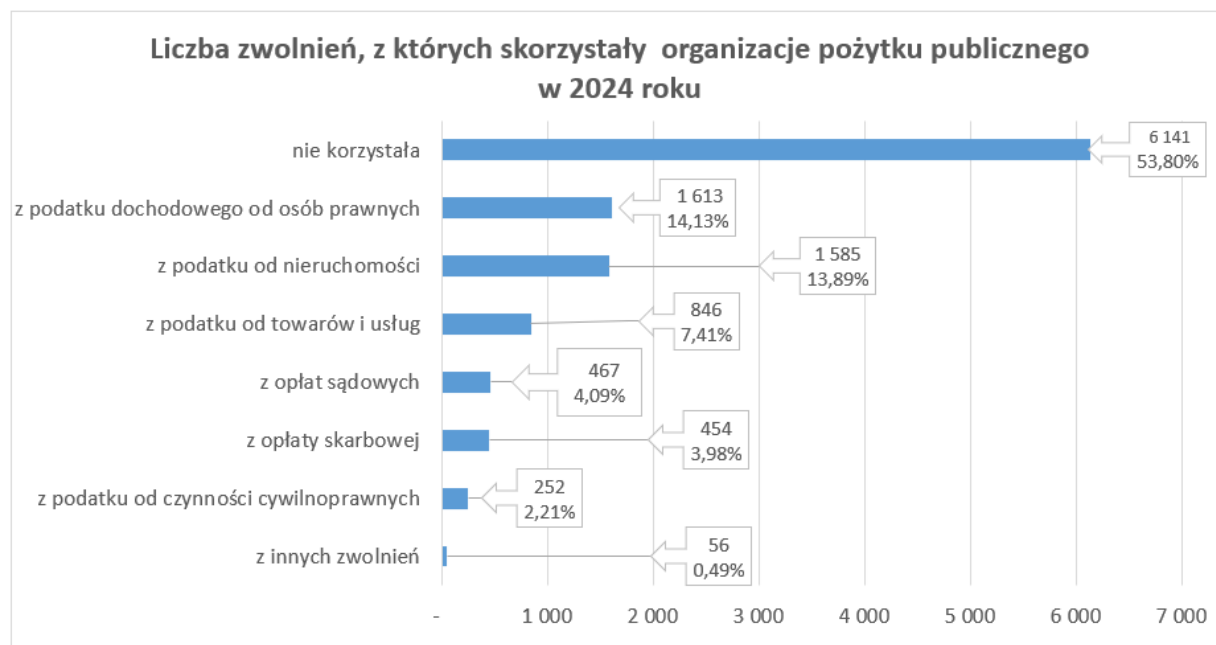
- zwolnienie od podatku od towarów i usług (VAT)

W myśl art. 43 ust. 1 pkt. 16 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. *o podatku od towarów i usług* zwalnia się od podatku dostawę towarów, której przedmiotem są produkty spożywcze, z wyjątkiem wskazanych w tym akcie prawnym napojów alkoholowych, jeżeli są one przekazywane na rzecz organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z przeznaczeniem na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez tę organizację. Warunkiem jest posiadanie przez dokonującego dostawy towarów dokumentacji potwierdzającej dokonanie dostawy na rzecz organizacji pożytku publicznego z przeznaczeniem wyłącznie na cele działalności charytatywnej prowadzonej przez tę organizację. W sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok 846 organizacji pożytku publicznego wskazało, że skorzystało z tego zwolnienia, co oznacza wzrost o 14 organizacji w stosunku do roku poprzedniego.

- uprawnienia w przedmiocie działalności w zakresie gier losowych, zakładów wzajemnych i gier na automatach

Zgodnie z art. 7 ust. 1b ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. *o grach hazardowych* loterie fantowe oraz gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych jest wyższa od kwoty bazowej, o której mowa w art. 70 ww. ustawy (kwota bazowa dla danego roku kalendarzowego jest równa kwocie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku, w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego w obwieszczeniu Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Głównego Urzędu Statystycznego), oraz nie przekracza piętnastokrotności tej kwoty, mogą być urządzone przez organizację pożytku publicznego po dokonaniu ich zgłoszenia. Zgłoszenia dokonuje się nie później niż 30 dni przed dniem rozpoczęcia tej loterii lub gry. Łączna wartość puli wygranych w loteriach

fantowych lub w grach bingo fantowych organizowanych przez organizację pożytku publicznego w oparciu o zgłoszenia nie może przekroczyć w ciągu roku kalendarzowego trzydziestokrotności kwoty bazowej, o której mowa w art. 70 ustawy o grach hazardowych.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 20. Liczba wskazań zwolnień, z jakich skorzystały w 2024 roku organizacje pożytku publicznego

Najczęściej organizacje pożytku publicznego korzystały ze zwolnień dotyczących podatku dochodowego od osób prawnych (1 613 organizacje) oraz podatku od nieruchomości (1 585 organizacji). Większość organizacji, tj. 6 141, wskazała jednak, że nie korzystała w 2024 roku z żadnych zwolnień.

2.3.2. Obowiązki organizacji pożytku publicznego wynikające z ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

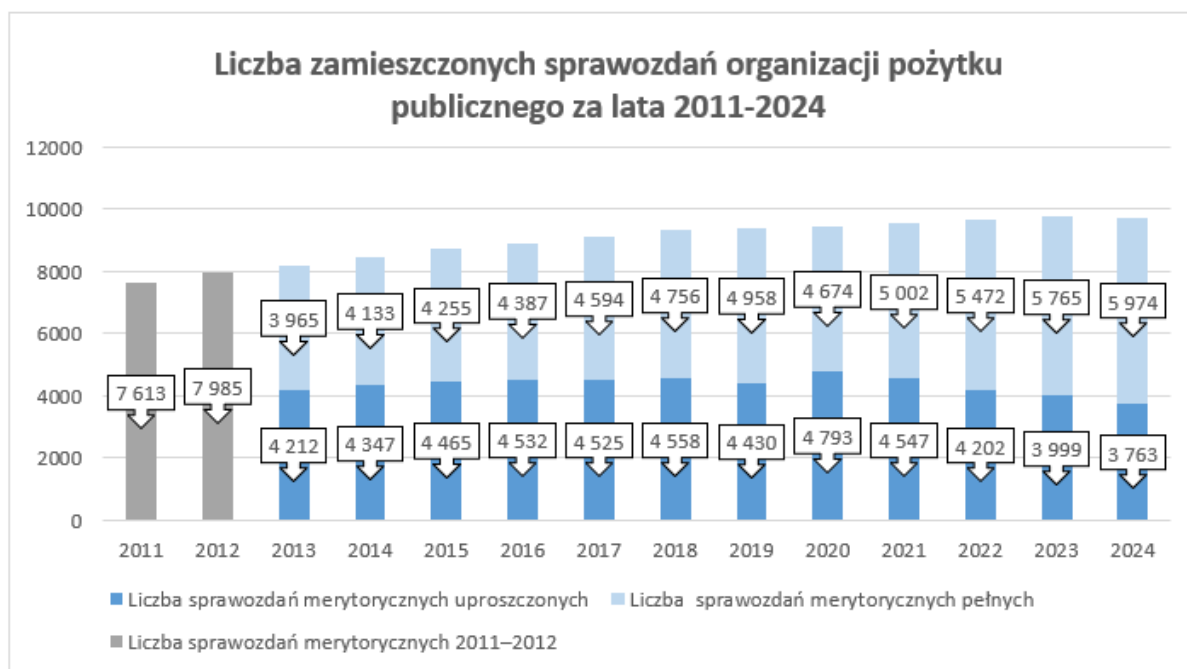
Oprócz przywilejów organizacje pożytku publicznego mają również obowiązki, których niedopełnienie skutkuje konsekwencjami dla tych organizacji.

- obowiązek sprawozdawczy

Zgodnie z art. 23 ustawy organizacja pożytku publicznego ma obowiązek sporządzenia, zamieszczenia na stronie NIW-CRSO, czyli w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego, i podania do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się przez zainteresowane podmioty, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej, zatwierdzonego sprawozdania finansowego oraz sprawozdania merytorycznego ze swojej działalności za dany rok obrotowy. Sprawozdania organizacja zamieszcza po raz pierwszy za rok, w którym uzyskała status organizacji pożytku publicznego.

W zależności od ustalonego roku obrotowego organizacja pożytku publicznego zamieszcza w ww. bazie sprawozdania za dany rok obrotowy do dnia 15 lipca roku następującego po roku obrotowym (jeśli rok obrotowy pokrywa się z rokiem kalendarzowym), natomiast w przypadku wskazanym w art. 23 ust. 6b ustawy, tzn. niepokrywania się roku obrotowego z rokiem kalendarzowym, ww. sprawozdania zamieszcza do dnia 30 listopada roku następującego po roku, za który jest składane sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne.

Według stanu na dzień 5 grudnia 2025 roku 9 525 organizacji terminowo wypełniło obowiązek sprawozdawczy za 2024 rok, w tym 9 396 organizacji, których rok obrotowy był zgodny z rokiem kalendarzowym (zobowiązane były do zamieszczenia sprawozdań do 15 lipca 2024 roku) oraz 129 organizacji, których rok obrotowy był inny niż kalendarzowy (zobowiązane były do zamieszczenia sprawozdań do 1 grudnia 2024 roku, ponieważ 30 listopada wypadł w niedzielę, więc liczył się kolejny dzień roboczy, tj. poniedziałek). Do 5 grudnia 2025 roku, czyli po ustawowym terminie, 211 organizacji, których rok obrotowy był zgodny z rokiem kalendarzowym, oraz jedna, której rok obrotowy był inny niż kalendarzowy, zamieściły sprawozdania za 2024 rok w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań za lata 2011-2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 21. Liczba zamieszczonych sprawozdań organizacji pożytku publicznego za lata 2011-2024

Z uwagi na zwiększające się przychody ogółem organizacji widoczny jest, co obrazuje powyższy wykres 21, wzrost organizacji, które sporządzają sprawozdanie merytoryczne przeznaczone dla organizacji pożytku publicznego mających w okresie sprawozdawczym przychody wyższe niż 100 000 zł. W zależności od łącznej kwoty przychodów organizacji za dany rok obrotowy organizacja zamieszcza w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego sprawozdanie merytoryczne „pełne” (przychody ponad 100 000 zł) albo sprawozdanie merytoryczne uproszczone (przychody do 100 000 zł). W 2024 roku 5 974

organizacje (o 209 więcej niż rok wcześniej) wypełniło sprawozdania merytoryczne „pełne”, a 3 763 (o 236 mniej niż w 2023 roku) – sprawozdanie merytoryczne uproszczone.

W latach 2011–2017 organizacje zamieszczały sprawozdania w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a od roku 2018 – na stronie NIW-CRSO. Należy zaznaczyć, że organizacje pożytku publicznego w latach 2011–2012 obowiązywało rozporządzenie określające jeden wzór sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego.

- obowiązek w zakresie udzielania wyjaśnień na wezwanie Dyrektora NIW-CRSO (art. 33a ust. 1 ustawy)

W myśl art. 33a ust. 1 ustawy w przypadku naruszenia obowiązków w zakresie sprawozdawczości, w szczególności niezamieszczenia w terminie na stronie NIW-CRSO sprawozdania finansowego i merytorycznego, albo zamieszczenia sprawozdań niekompletnych, albo budzących wątpliwości co do prawidłowości działalności organizacji pożytku publicznego, Dyrektor NIW-CRSO wzywa organizację pożytku publicznego do zaniechania naruszeń oraz przedstawienia niezbędnych wyjaśnień.

Ponadto organizacja może zostać wezwana do udzielenia wyjaśnień i zaniechania naruszeń w następujących przypadkach:

- prowadzenia zbiórki publicznej bez wymaganego zgłoszenia lub nienadestania do ministra właściwego do spraw administracji publicznej sprawozdania z przeprowadzonej zbiórki publicznej lub sprawozdania ze sposobu rozdysponowania zebranych ofiar lub nienadestania informacji o rozliczeniu środków pochodzących ze zbiórki publicznej zrealizowanej zgodnie z ustawą z dnia 14 marca 2014 r. *o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych* lub informacji o otrzymanych darowiznach, o których mowa w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. *o podatku dochodowym od osób prawnych* – art. 33a ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy,
- prowadzenia bez zezwolenia placówek zapewniających całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku, centrum integracji społecznej, domów pomocy społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówek opiekuńczo-terapeutycznych i interwencyjnych ośrodków preadopcyjnych, określonych w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oraz szkół lub placówek publicznych określonych w ustawie z dnia 7 września 1991 r. *o systemie oświaty* oraz prowadzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą bez uzyskania wymaganego wpisu do rejestru – art. 33a ust. 2 pkt 3 ustawy,
- posiadania zaległości podatkowych stwierdzonych prawomocną decyzją lub tytułem wykonawczym, o którym mowa w ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. *o postępowaniu egzekucyjnym w administracji* w wysokości przekraczającej wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni, jeżeli zaległość ta istnieje co najmniej 6 miesięcy – art. 33a ust. 2 pkt 4 ustawy,
- niewypełniania obowiązków wynikających z ustawy z dnia 1 marca 2018 r. *o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu* – art. 33a ust. 2 pkt 5 ustawy,
- naruszenia przepisów związanych z korzystaniem z uprawnień, o których mowa w art. 24 ustawy, tj. zwolnienie od podatku dochodowego od osób prawnych,

- podatku od nieruchomości, podatku od czynności cywilnoprawnej, opłaty skarbowej, opłat sądowych – art. 33a ust. 2 pkt 6 ustawy,
- niewykonania wyroku sądu powszechnego lub administracyjnego – art. 33a ust. 2 pkt 7 ustawy,
 - posiadania zaległości z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości przekraczającej 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni – art. 33a ust. 2 pkt 8 ustawy,
 - w przypadku powtarzającego się wykorzystywania otrzymanych dotacji niezgodnie z przeznaczeniem stwierdzonego decyzją organów administracji publicznej lub prawomocnym orzeczeniem sądu – art. 33a ust. 3 ustawy.

Dyrektor NIW-CRSO w 2024 roku wezwał 306 organizacji pożytku publicznego do zaniechania naruszeń oraz przedstawienia niezbędnych wyjaśnień m.in. w zakresie: niezamieszczenia sprawozdań w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego, nieścisłości w sprawozdaniach, dominującej działalności gospodarczej, postanowień statutu organizacji niezgodnych z ustawą, nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie kontroli zleconych przez Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

- obowiązki związane z przeprowadzaniem kontroli

Organizacje pożytku publicznego podlegają kontroli Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego w zakresie określonym w art. 28 ust. 1 ustawy. Przewodniczący może powierzyć wojewodom i Dyrektorowi NIW-CRSO przeprowadzenie kontroli w organizacjach pożytku publicznego. Może również zarządzić kontrolę z urzędu, a także na wniosek organu administracji publicznej, organizacji pozarządowych lub podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy.

Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego powierzył Dyrektorowi NIW-CRSO przeprowadzenie do końca 2024 roku sześciu kontroli (w tym pięciu planowych oraz jednej doraźnej) w organizacjach pożytku publicznego. Zostały one wykonane w listopadzie oraz w grudniu 2024 roku. Kontrole planowe dotyczyły gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku w 2022 roku. Natomiast kontrola doraźna obejmowała zweryfikowanie wątpliwości co do prawidłowości działalności organizacji pożytku publicznego oraz prawidłowości gromadzenia i wydatkowania środków pochodzących z 1% podatku w 2021 i 2022 roku.

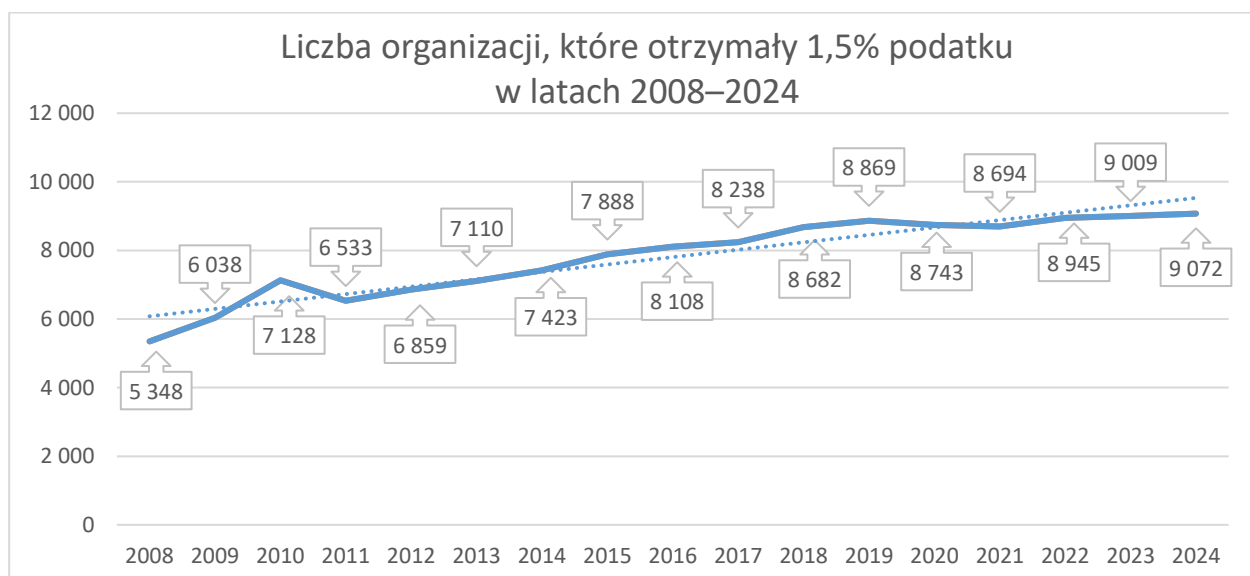
- obowiązek podania numeru rachunku bankowego

W myśl art. 27a ust. 8 ustawy organizacja pożytku publicznego jest obowiązana nie później niż do dnia 30 czerwca roku następującego po roku podatkowym zgłosić na druku NIP-8 naczelnikowi urzędu skarbowego właściwemu według siedziby tej organizacji numer rachunku bankowego właściwy do przekazania 1,5% podatku. Jeśli numer przekazany w poprzednich latach nie uległ zmianie, organizacja nie musi ponownie go zgłaszać.

3. Wykorzystanie środków z 1,5% podatku

3.1. Zestawienie zbiorcze – liczba podatników przekazujących 1,5% podatku i przekazana kwota (na przestrzeni lat) – dane Ministerstwa Finansów

Z Informacji dotyczącej kwot z 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w 2024 roku (za 2023 rok) wynika, że 9 072 organizacje pożytku publicznego otrzymały środki z 1,5% podatku z zeznań podatkowych za 2023 rok, czyli o 63 więcej niż w 2023 roku (za 2022 rok). Należy podkreślić, że informacje o sposobie wydatkowania środków otrzymanych w 2024 roku z zeznań podatkowych za 2023 rok organizacje wykazywały w sprawozdaniach za 2024 rok, które zamieściły w 2025 roku w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie NIW-CRSO. W tych sprawozdaniach 1 091 organizacji podało, że nie miało w 2024 roku żadnych przychodów z 1,5% podatku za 2023 rok w 2024 roku. Przyczyną tego mógł być m.in. brak ich uwzględnienia w wykazie organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1,5% podatku za 2023 rok, wykreślenie z tego wykazu, nieprzekazanie im przez podatników środków z 1,5% podatku albo brak podania lub aktualizacji numeru rachunku bankowego właściwego do przekazania przez urząd skarbowy środków pochodzących z 1,5% podatku. W wykazie organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1,5% podatku za 2023 rok w 2024 roku nie zostały uwzględnione organizacje, które zamieściły sprawozdania za 2022 rok po terminie lub straciły status organizacji pożytku publicznego przed 30 listopada 2023 roku albo w 2024 roku przed przygotowaniem przez Ministerstwo Finansów ww. dokumentu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z *Informacji dotyczącej kwot 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczeń w latach 2008–2024* Ministerstwa Finansów na dzień 15 września danego roku

Wykres 22. Liczba organizacji pożytku publicznego, które otrzymały środki z 1,5% podatku w latach 2008–2024

Do 2022 roku sukcesywnie wzrastała zarówno liczba podatników przekazujących 1% podatku, jak i kwota przekazywana w ramach 1% podatku. Przełomowy w tym zakresie był 2023 rok, ponieważ wówczas podatnicy, rozliczając podatek dochodowy od osób fizycznych, po raz pierwszy mogli przekazać 1,5% podatku organizacjom pożytku publicznego, a nie jak wcześniej 1% podatku. Natomiast podniesienie kwoty zwolnionej z podatku dochodowego od osób fizycznych do 30 000 złotych spowodowało, że część podatników nie zapłaciła w ogóle podatku dochodowego i dlatego nie mogła przekazać 1,5% podatku organizacjom pożytku publicznego.

Rok	Kwota (w mln zł) przekazana na rzecz OPP	Przyrost rok do roku w %	Liczba podatników (w mln) przekazujących 1,5% (1%) podatku na rzecz OPP	Zmiana rok do roku w %
2004	10,4	x	0,08	x
2005	41,6	400%	0,68	851%
2006	62,3	150%	1,16	170%
2007	105,4	169%	1,60	139%
2008	298,3	283%	5,14	320%
2009	381,5	128%	7,33	143%
2010	360,9	95%	8,62	118%
2011	403,9	112%	10,14	118%
2012	459,4	114%	11,17	110%
2013	482,2	105%	11,54	103%
2014	511,0	106%	12,03	104%
2015	560,0	109%	12,46	104%
2016	619,1	110%	13,18	106%
2017	662,2	107%	13,61	103%
2018	763,9	115%	14,13	104%
2019	876,7	115%	14,50	103%
2020	908,0	104%	14,79	102%
2021	973,0	107%	15,34	104%
2022	1 115,1	115%	15,94	104%
2023	1 530,8	137%	12,65	-121%
2024	1 900,2	124%	14,79	117%

* dane za 2024 rok zostały przedstawione na dzień 15 września 2025 roku

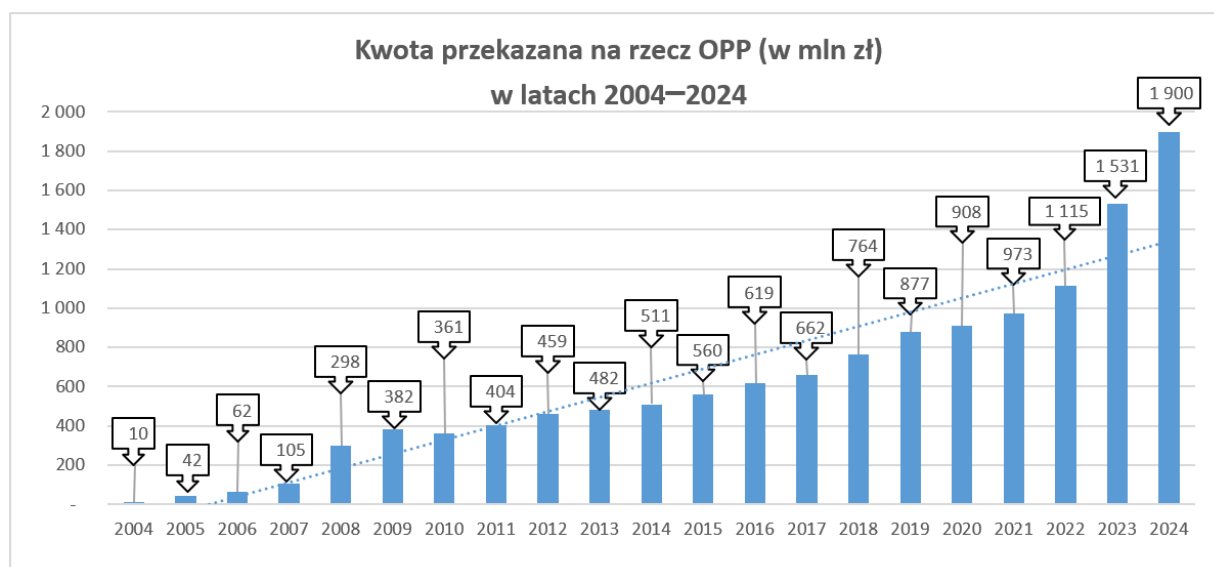
Źródło: Dane pochodzące z *Informacji dotyczącej kwot 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w latach 2004–2024* Ministerstwa Finansów

Tabela 9. Liczba podatników przekazujących 1,5% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego wraz z kwotą przekazaną w latach 2004–2024

Poprzednia tak duża modyfikacja dotycząca wspierania organizacji pożytku publicznego miała miejsce w 2008 roku. Wprowadzono wtedy dwie zmiany w zakresie sposobu przekazywania 1% podatku oraz osób uprawnionych do tego odpisu. Na podstawie nowelizacji ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. *o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw* podatnik nie musi sam dokonywać wpłaty na rachunek wybranej organizacji pożytku publicznego. W składanym zeznaniu wskazuje tylko organizację, którą chce wesprzeć, podając jej numer KRS, a 1% (obecnie 1,5%) podatku przekazuje naczelnik urzędu skarbowego. Ponadto poszerzono grupę podatników, którzy mogą przekazać organizacji pożytku publicznego 1% należnego podatku, o:

- podatników opodatkowanych według stawki 19% z pozarolniczej działalności gospodarczej lub działów specjalnych produkcji rolnej,
- podatników opodatkowanych wg stawki 19% z odpłatnego zbycia papierów wartościowych lub pochodnych instrumentów finansowych.

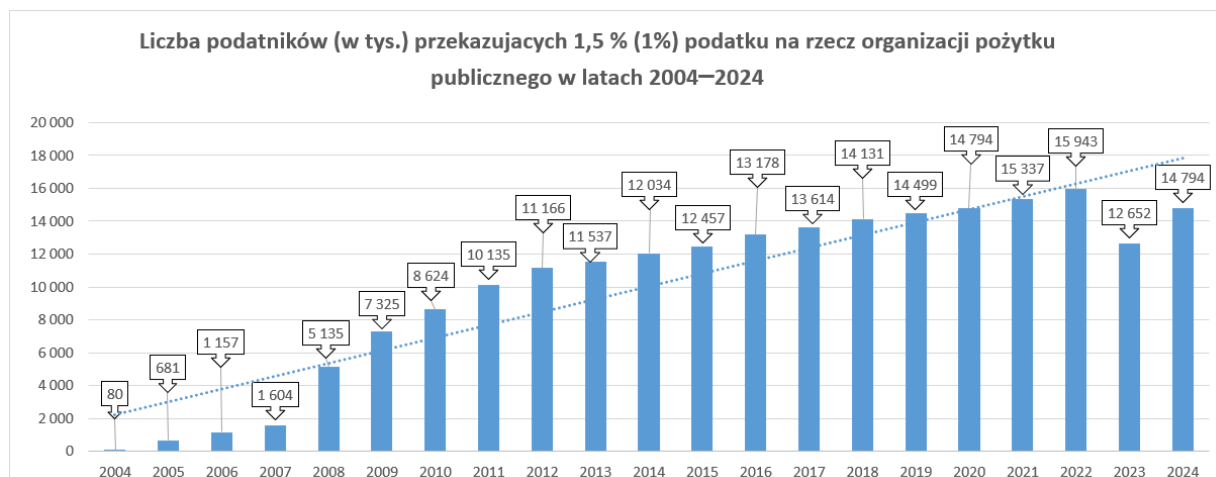
Z zaprezentowanych danych jednoznacznie wynika, że środki z 1,5% podatku przekazywane przez podatników organizacjom pożytku publicznego z roku na rok się zwiększają. W 2024 roku kwota przekazana organizacjom pożytku publicznego w ramach 1,5% podatku przekroczyła 1,9 mld zł i była o 370 mln zł większa niż w poprzednim roku. W 2024 roku średnia kwota przekazana w ramach 1,5% podatku wyniosła 128 zł (rok wcześniej było to 121 zł). Natomiast w tym samym czasie znacząco wzrosła liczba podatników z 12,65 mln w 2023 roku do 14,79 mln w 2024 roku (wzrost o 2,14 mln). Jednakże nadal ok. 1,15 mln mniej podatników przekazało część należnego podatku organizacjom pożytku publicznego niż zrobiło to w 2022 roku (15,94 mln). Było to prawdopodobnie spowodowane podniesieniem do 30 000 zł kwoty wolnej od podatku, o czym wspomnieliśmy wyżej. Jak jednak widać, pomimo mniejszej liczby podatników przekazujących 1,5% podatku, kwota z tych środków, która trafiła do organizacji pożytku publicznego, była wyższa niż w 2022 roku.

* dane za 2024 rok zostały przedstawione na dzień 15 września 2025 roku

Źródło: Dane pochodzące z *Informacji dotyczącej kwot 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w 2024 roku (za 2023 rok)* Ministerstwa Finansów

Wykres 23. Kwota środków z 1,5% podatku (w mln zł) przekazana na rzecz organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2024

* dane za 2024 rok zostały przedstawione na dzień 15 września 2025 roku

Źródło: Dane pochodzące z *Informacji dotyczącej kwot 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w 2024 roku (za 2023 rok)* Ministerstwa Finansów

Wykres 24. Liczba podatników (w tysiącach) przekazujących 1,5% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego w latach 2004–2024

3.2. Przychody z 1,5% podatku

Jak to już pokazały dane Ministerstwa Finansów, z roku na rok organizacje pożytku publicznego otrzymują coraz więcej środków pochodzących z 1,5% podatku, a wcześniej 1% podatku. Widać to również w informacjach pochodzących ze sprawozdań merytorycznych organizacji. Na pierwszy rzut oka zauważalne są pewne różnice dotyczące tych danych. Wynikają one z tego, że swoją *Informację* Ministerstwo Finansów publikuje we wrześniu i po tym czasie urzędy skarbowe mogą jeszcze przekazać organizacji środki pochodzące z 1,5% podatku. Ponadto część organizacji nie zamieściła sprawozdań w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego, a niektóre mogły omyłkowo podać w sprawozdaniach nie do końca prawdziwe dane.

Organizacje pożytku publicznego otrzymały w 2024 roku średnio 187 129,60 zł z 1,5% podatku (o 34 636,14 zł więcej w stosunku do 2023 roku). Jednak mediana to już tylko 8 241,80 zł (wzrost o 1 616,60 zł rok do roku).

Rok	Przychód z 1,5% (1%) podatku wykazany w sprawozdaniach merytorycznych „pełnych” (w zł)	Przychód z 1,5% (1%) podatku wykazany w sprawozdaniach merytorycznych uproszczonych (w zł)	Przychód z 1,5% (1%) podatku - razem sprawozdanie merytoryczne „pełne” i uproszczone (w mln zł)	Wysokość środków 1,5% (1%) podatku przekazanych przez urzędy skarbowe - dane Ministerstwa Finansów (w mln zł)
2011	392 342 909,20	x	392,30	403,90
2012	461 442 034,68	x	461,40	459,40
2013	450 559 591,76	23 760 615,46	474,32	482,20
2014	484 427 756,50	22 865 928,62	507,29	511,00
2015	539 254 150,62	24 414 233,68	563,67	560,00
2016	592 516 605,64	24 792 687,25	617,31	619,10
2017	634 221 984,92	24 500 760,07	658,72	662,20
2018	729 127 934,57	26 890 754,45	756,02	763,90
2019	833 536 662,40	28 681 133,33	862,22	876,70
2020	860 016 190,07	30 673 536,80	890,69	908,00
2021	910 594 950,87	28 233 106,47	938,83	973,00
2022	1 040 910 885,93	27 009 501,35	1 067,92	1 114,40
2023	1 432 466 342,36	31 165 882,12	1 463,63	1 580,43
2024	1 822 080 946,74	33 203 110,99	1 788,89	1 900,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za lata 2011–2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku) oraz *Informacji dotyczącej kwot 1,5% należnego podatku dochodowego od osób fizycznych przekazanych organizacjom pożytku publicznego z rozliczenia w 2024 roku (za 2023 rok)* Ministerstwa Finansów (stan na 15 września 2025 roku)

Tabela 10. Przychody z 1,5% podatku wykazane w sprawozdaniach merytorycznych z działalności organizacji pożytku publicznego w latach 2011–2024

3.2.1. Zróżnicowanie przychodów organizacji pożytku publicznego uzyskiwanych z 1,5% podatku

Duże zróżnicowanie organizacji pożytku publicznego pod względem przychodów uzyskiwanych w 2024 roku z 1,5% podatku można dokładniej prześledzić po uszeregowaniu organizacji pod względem uzyskanego przychodu z 1,5% podatku (od największej do najmniejszej kwoty), a następnie podzieleniu tak przygotowanego zbioru na dziesięć części.

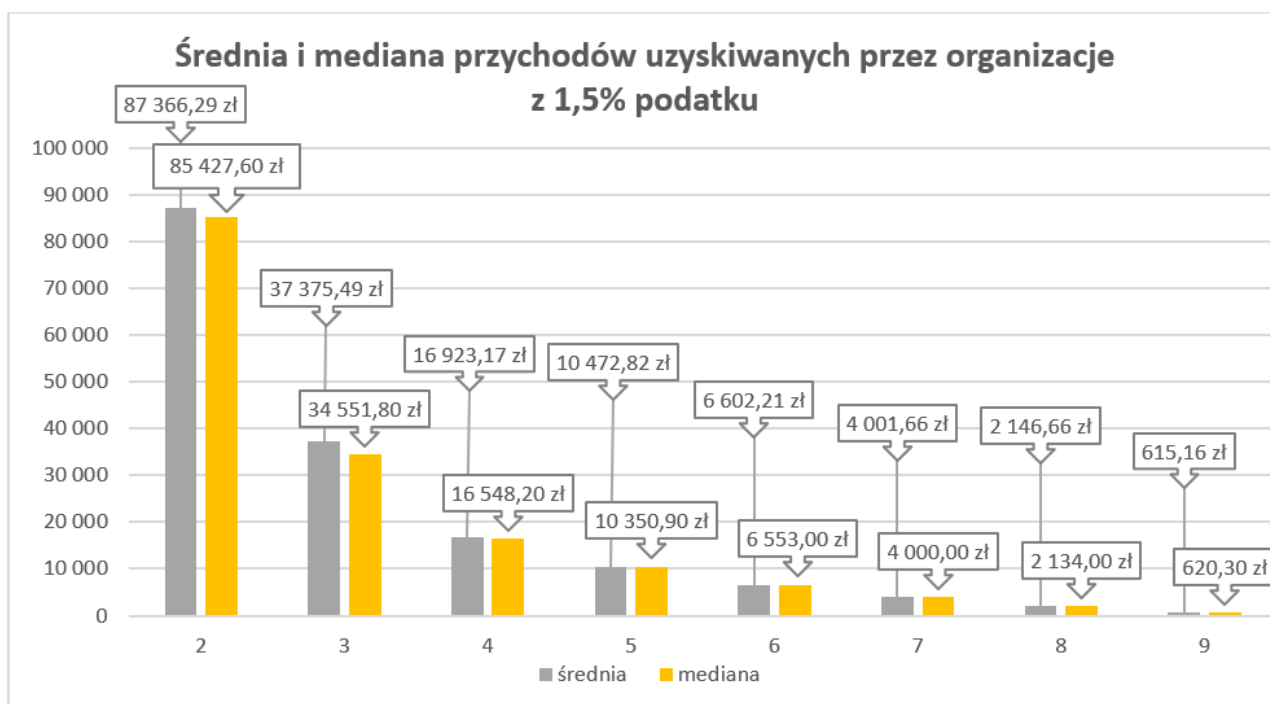
Dane pokazują, że przychody z 1,5% podatku są rozdystrybuowane bardzo nierównomiernie pomiędzy organizacje, ponieważ większość środków z tego źródła trafia do niewielkiej grupy organizacji, które są najbardziej skuteczne w ich pozyskiwaniu. Suma przychodów z 1,5% podatku uzyskana przez 10% najsukuteczniejszych pod tym względem organizacji (podgrupa pierwsza) wyniosła 1 686 064 823,73 zł, czyli aż 40,8 razy więcej niż kwoty uzyskane przez organizacje należące do podgrupy drugiej. Różnice pod tym względem pomiędzy pozostałymi podgrupami są zdecydowanie mniejsze i zawierają się w przedziale od 3,49 do 0,75.

	Podgrupa 1	Podgrupa 2	Podgrupa 3	Podgrupa 4	Podgrupa 5	Podgrupa 6	Podgrupa 7	Podgrupa 8	Podgrupa 9	Podgrupa 10
Suma przychodów z 1,5% (w zł)	1 686 064 823,73	41 324 254,26	55 016 718,43	16 483 169,75	10 200 523,89	6 423 955,17	3 893 615,51	2 088 704,76	598 555,36	0,00
Średnie przychody z 1,5% (w zł)	1 734 634,59	87 366,29	37 375,49	16 923,17	10 472,82	6 602,21	4 001,66	2 146,66	615,16	0,00
Mediana przychodów z 1,5% (w zł)	314 364,30	85 427,60	34 551,80	16 548,20	10 350,90	6 553,00	4 000,00	2 134,00	620,30	0,00
Wartość maksymalna przychodów z 1,5% (w zł)	334 759 752,70	117 778,60	65 328,60	21 690,60	13 099,70	8 272,30	5 144,70	2 982,10	1 358,40	0,00
Wartość minimalna przychodów z 1,5% (w zł)	117 942,90	65 328,60	21 707,00	13 099,70	8 279,70	5 149,00	2 986,70	1 359,30	0,00	0,00
Średnia – przychody ogółem (w zł)	9 585 025,57	3 038 963,88	1 799 998,34	1 510 809,50	824 718,80	791 514,42	594 980,76	459 605,79	909 411,94	705 868,25
Suma przychodów ogółem (w zł)	9 311 461 272,91	1 440 468 877,07	2 649 597 549,82	1 471 528 454,75	803 276 108,00	770 143 528,83	579 511 255,96	447 196 433,31	884 857 813,44	692 456 749,33
Odsetek przychodów z 1,5% w łącznej kwocie przychodów	18,10%	2,87%	2,08%	1,12%	1,27%	0,83%	0,67%	0,47%	0,07%	0,00%
Iloraz sumy przychodów z 1,5% danej podgrupy i następnej podgrupy	40,80	0,75	3,34	1,62	1,59	1,65	1,86	3,49	brak danych	brak danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Tabela 11. Suma, średnia, mediana, wartość minimalna i wartość maksymalna przychodów z 1,5% podatku, suma i średnia przychodów ogółem oraz porównanie wybranych wartości; organizacje zostały podzielone na dziesięć podgrup w zależności od przychodów uzyskanych z 1,5% podatku w 2024 roku

Średnie i mediany przychodów z 1,5% podatku uzyskiwane przez organizacje należące do poszczególnych podgrup również wskazują na taką samą tendencję, czyli bardzo duże zróżnicowanie organizacji pod tym względem pomiędzy podgrupami pierwszą i drugą oraz stopniowe zanikanie różnic pomiędzy kolejnymi podgrupami.

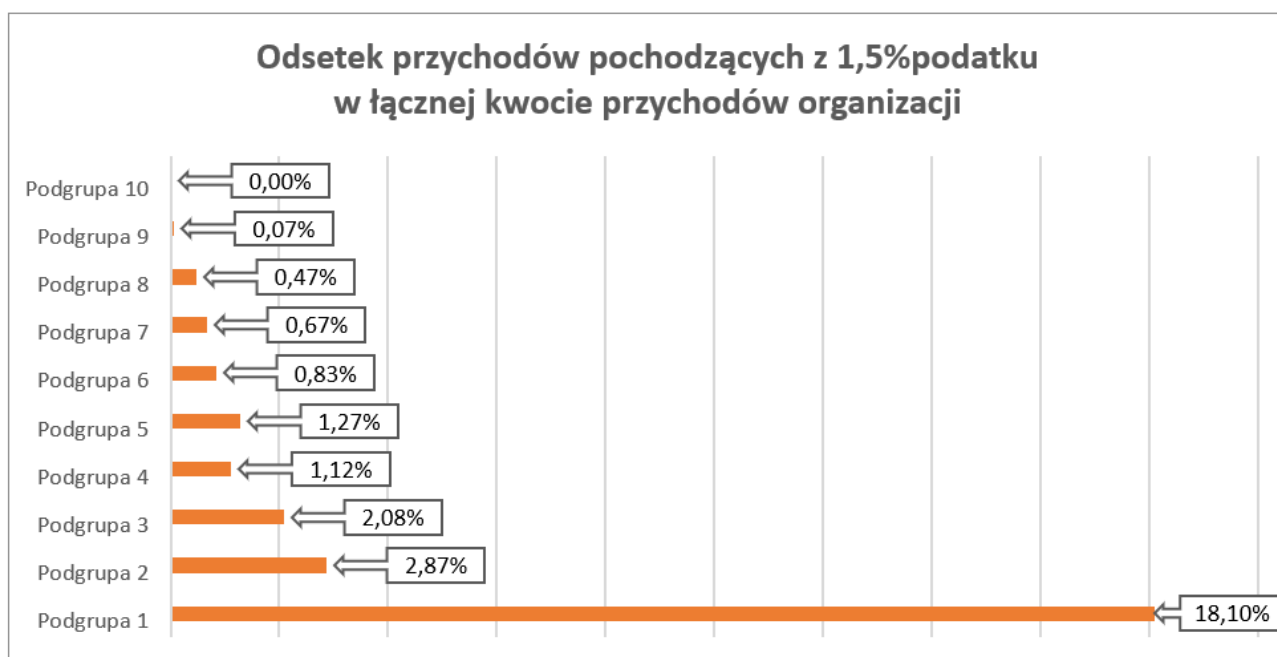
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za rok 2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 25. Średnia i mediana przychodów uzyskiwanych przez organizacje z 1,5% podatku w 2024 roku (wyniki dla podgrup 2–9)

Na wykresie wyżej pokazane zostały wyniki podgrup od drugiej do dziewiątej¹. W pierwszej podgrupie średnia przychodu z 1,5% wynosi 1 734 634,59 zł i jest 5,5 razy wyższa niż mediana, która przyjęła wartość 314 364,30 zł. Natomiast w kolejnych podgrupach średnie są nieznacznie wyższe niż mediany. Wskazuje to na to, że różnice pomiędzy organizacjami należącymi do podgrupy drugiej i kolejnych są bardzo nieznaczne, a za skalę zróżnicowania całej populacji odpowiadają w głównej mierze organizacje z podgrupy pierwszej.

Również istotne jest zróżnicowanie pomiędzy podgrupą pierwszą a pozostałymi w zakresie środków z 1,5% podatku w łącznych przychodach organizacji. Dla organizacji z pierwszej podgrupy środki uzyskane z tego źródła stanowią aż 18,10% łącznych rocznych przychodów. W podgrupie drugiej ten odsetek stanowi już tylko 2,87, a w kolejnych systematycznie maleje.

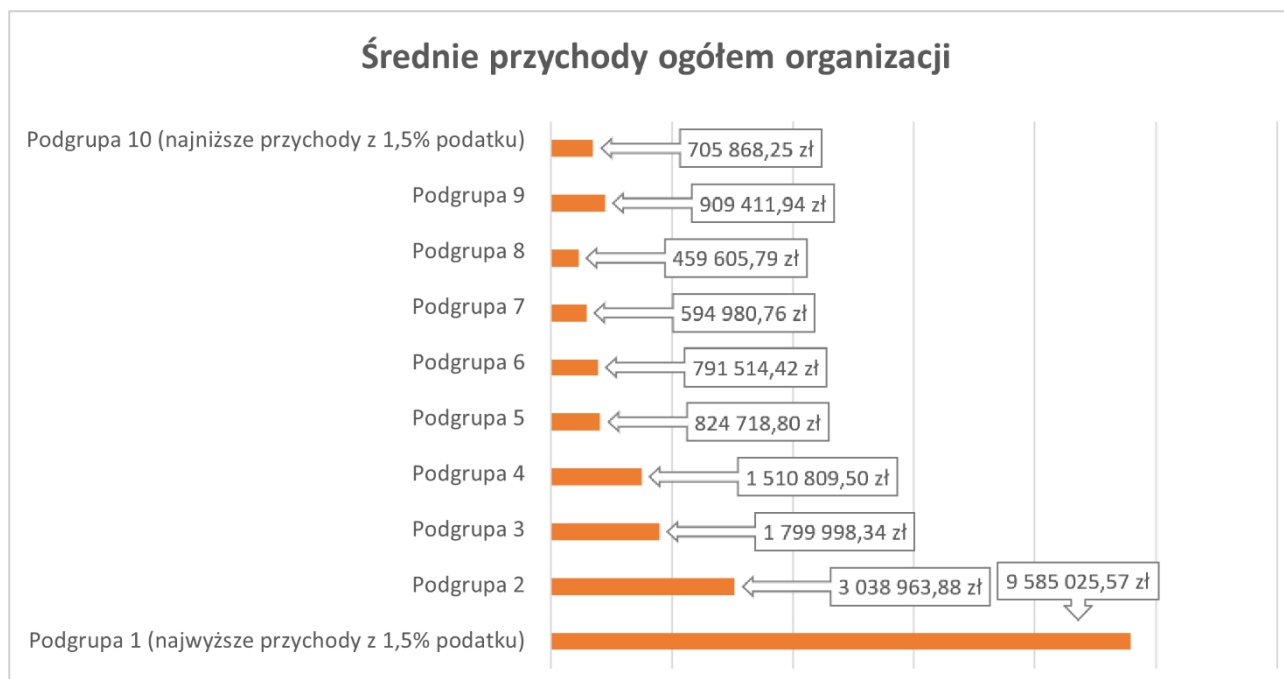
¹ Ze względu na ponad dwudziestokrotną różnicę średnich przychodów z 1,5% podatku pomiędzy pierwszą a drugą podgrupą oraz zerowe wyniki obydwu statystyk w grupie dziesiątej podgrupy pierwsza i dziesiąta nie zostały zaprezentowane na wykresie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 26. Odsetek przychodów pochodzących z 1,5% podatku w łącznej kwocie przychodów organizacji w 2024 roku (w podziale na podgrupy)

Dane na temat łącznych przychodów ze wszystkich źródeł (z działalności nieodpłatnej i odpłatnej pożytku publicznego, z działalności gospodarczej oraz pozostałych przychodów, w tym finansowych) wskazują na występowanie zależności pomiędzy skutecznością pozyskiwania środków z 1,5% podatku a poziomem przychodów. Organizacje z podgrupy uzyskującej najwyższe przychody z 1,5% podatku mają średni łączny przychód na poziomie 1 734 634,59 zł, czyli 19 razy wyższy niż organizacje z podgrupy drugiej. Podobnie jak w przypadku statystyk zaprezentowanych wyżej, również tutaj dynamika spadku przychodów wyhamowuje w kolejnych podgrupach. Istotne jest to, że trend spadkowy występuje tylko od podgrupy pierwszej do ósmej, a pomiędzy kolejnymi podgrupami średnia ogólnych przychodów maleje lub rośnie. Oznacza to, że istnieje zależność pomiędzy uzyskiwaniem wyższych przychodów z 1,5% podatku a generowaniem wyższych przychodów z innych źródeł, ale tylko wśród organizacji należących do 80% najsukuteczniej pozyskujących środki z 1,5% podatku; dla pozostałych organizacji ten czynnik nie ma istotnego związku z poziomem przychodów ogółem.

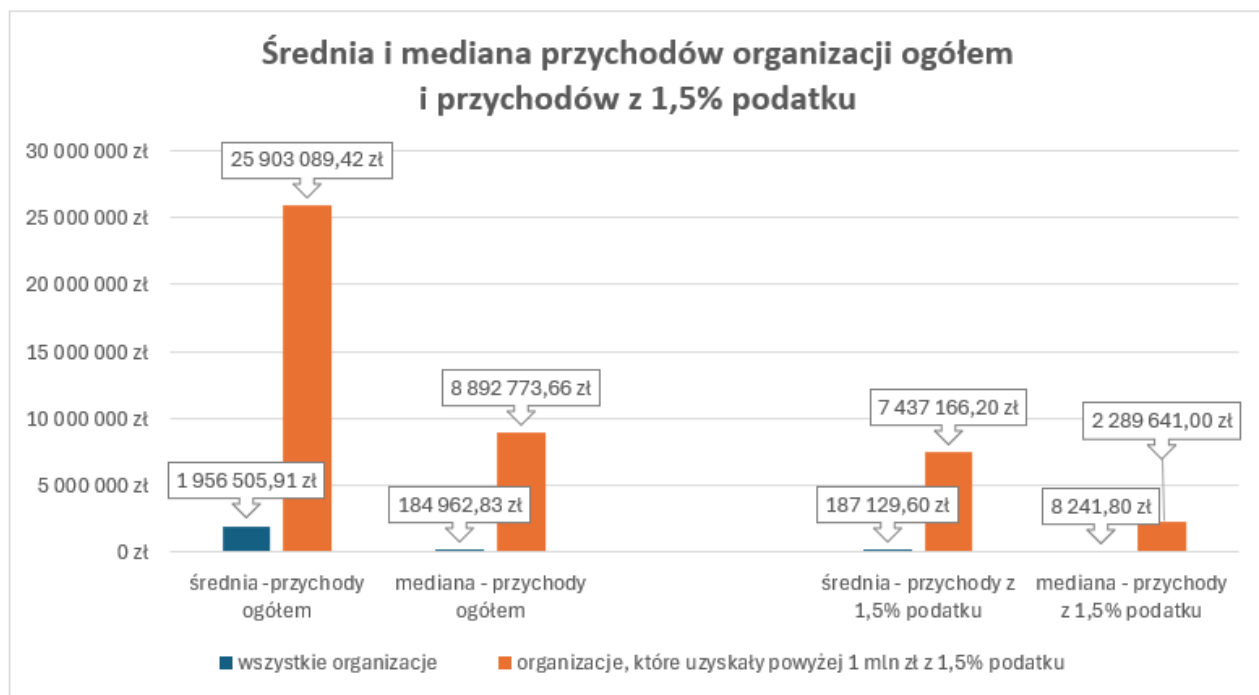

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 27. Średnie przychody uzyskiwane przez organizacje pożytku publicznego ze wszystkich źródeł (w podziale na podgrupy wyróżnione ze względu na wysokość środków pochodzących z 1,5% podatku)

Porównanie danych na temat ogólnych przychodów organizacji i przychodów z 1,5% podatku wskazuje na to, że chociaż z tego ostatniego źródła pochodzą znaczne środki dla organizacji z pierwszej podgrupy, to jednak nie one powodują, że te organizacje uzyskują ponad 40 razy wyższe przychody niż druga podgrupa. Nawet po odliczeniu środków z 1,5% podatku organizacje z pierwszej podgrupy dysponują przychodami z innych źródeł niemal 41 razy wyższymi niż wynosi łączny ogólny przychód w podgrupie drugiej.

W 2024 roku 193 organizacje uzyskały z 1,5% podatku kwoty wyższe niż 1 mln zł. Podczas gdy w całej populacji organizacji pożytku publicznego środki pochodzące z 1,5% podatku stanowią 9,56% ogólnych przychodów, to dla organizacji, które uzyskały 1 mln zł lub więcej z tego źródła, odsetek ten wynosi 7,58. Jak widać na wykresie zamieszczonym poniżej, organizacje, które uzyskały ponad 1 mln zł z 1,5% podatku, mają wielokrotnie wyższe przychody pochodzące również z innych źródeł; mediana przychodów ogółem organizacji, które uzyskały z 1,5% podatku 1 mln zł lub wyższą kwotę, jest aż 48,07 razy wyższa niż mediana przychodów ogółem wszystkich organizacji pożytku publicznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 28. Średnia i mediana łącznych przychodów organizacji oraz przychodów z 1,5% podatku w 2024 roku; dane zostały zaprezentowane w podziale na wszystkie organizacje pożytku publicznego oraz organizacje, które uzyskały z 1,5% podatku kwotę 1 mln zł lub wyższą

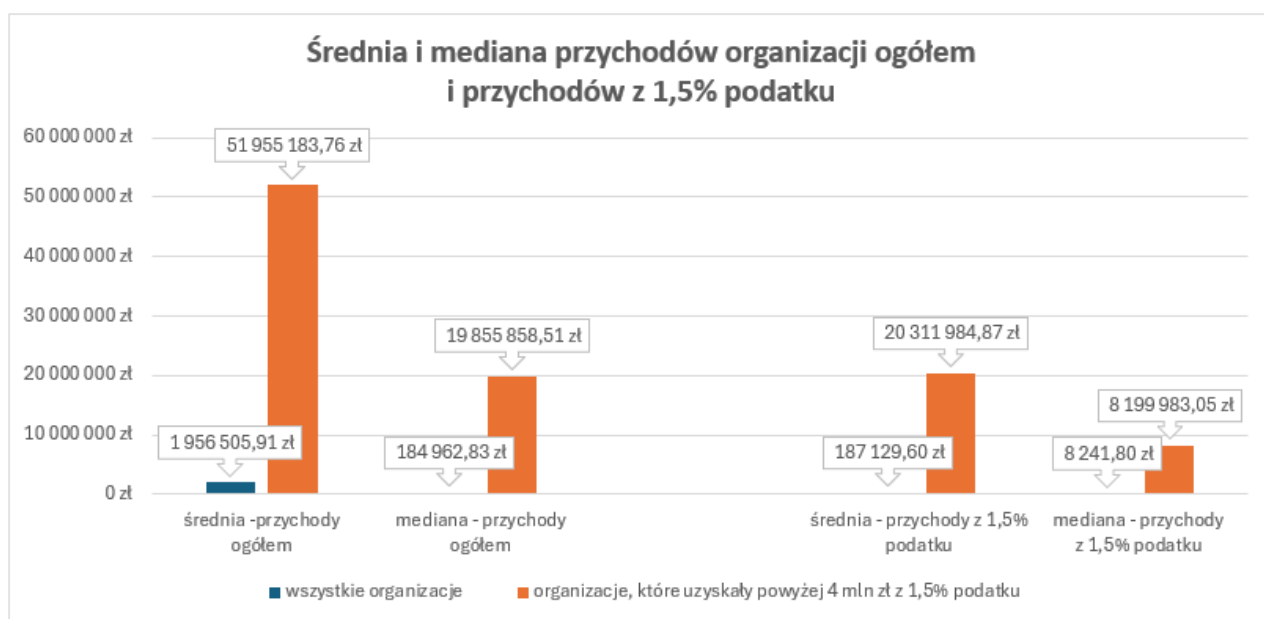
1 091 organizacji, czyli 11,20% wszystkich organizacji pożytku publicznego, które zamieściły w bazie sprawozdania, nie uzyskało z 1,5% podatku w 2024 roku żadnych przychodów; oznacza to spadek liczby takich organizacji o 0,10 punktu procentowego w stosunku do poprzedniego roku.

		Przychody ogółem (w zł)	Przychody z działalności nieodpłatnej (w zł)	Przychody z działalności odpłatnej (w zł)	Przychody z działalności gospodarczej (w zł)	Przychody z 1,5% podatku (w zł)
Organizacje, które uzyskały przychody z 1,5% podatku	Suma	17 971 743 961,93 zł	12 970 226 340,92 zł	2 133 280 798,17 zł	1 053 026 548,24 zł	1 822 081 221,16 zł
	Mediana	199 375,56 zł	102 663,72 zł	0 zł	0 zł	10 589,90 zł
	Średnia	2 079 100,41 zł	1 500 488,93 zł	246 793,24 zł	121 821,67 zł	210 791,44 zł
Organizacje, które nie uzyskały przychodu z 1,5% podatku	Suma	1 078 754 081,40 zł	628 355 944,93 zł	110 607 024,18 zł	63 814 583,36 zł	0 zł
	Mediana	87 470,77 zł	21 380,00 zł	0 zł	0 zł	0 zł
	Średnia	986 966,22 zł	574 891,07 zł	101 195,81 zł	58 384,80 zł	0 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Tabela 12. Suma, średnia i mediana głównych przychodów działalności organizacji pożytku publicznego w 2024 roku – zestawienie danych dla wszystkich organizacji pożytku publicznego i organizacji, które nie uzyskały przychodów z 1,5% podatku

Duża część organizacji, które uzyskują z 1,5% podatku najwyższe kwoty, prowadzi subkonta na rzecz osób fizycznych potrzebujących wsparcia. Wśród 58 organizacji, których przychody z 1,5% podatku w 2024 roku przewyższyły 4 mln złotych, było aż 50 organizacji „subkontowych”. Najwyższą, wynoszącą 334 759 752,71 zł, kwotę uzyskała również organizacja, za pośrednictwem której rodzice chorych i niepełnosprawnych dzieci mogą zakładać subkonta, na których gromadzone są środki z 1,5% podatku oraz darowizny. Jak pokazują dane zamieszczone na wykresie poniżej, organizacje prowadzące subkonta i uzyskujące z tego powodu przychody przekraczające 4 mln zł mają wielokrotnie wyższe przychody pochodzące także z innych źródeł; mediana przychodów ogółem tych 58 organizacji jest ponad 107 razy wyższa niż mediana przychodów ogółem wszystkich organizacji pożytku publicznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

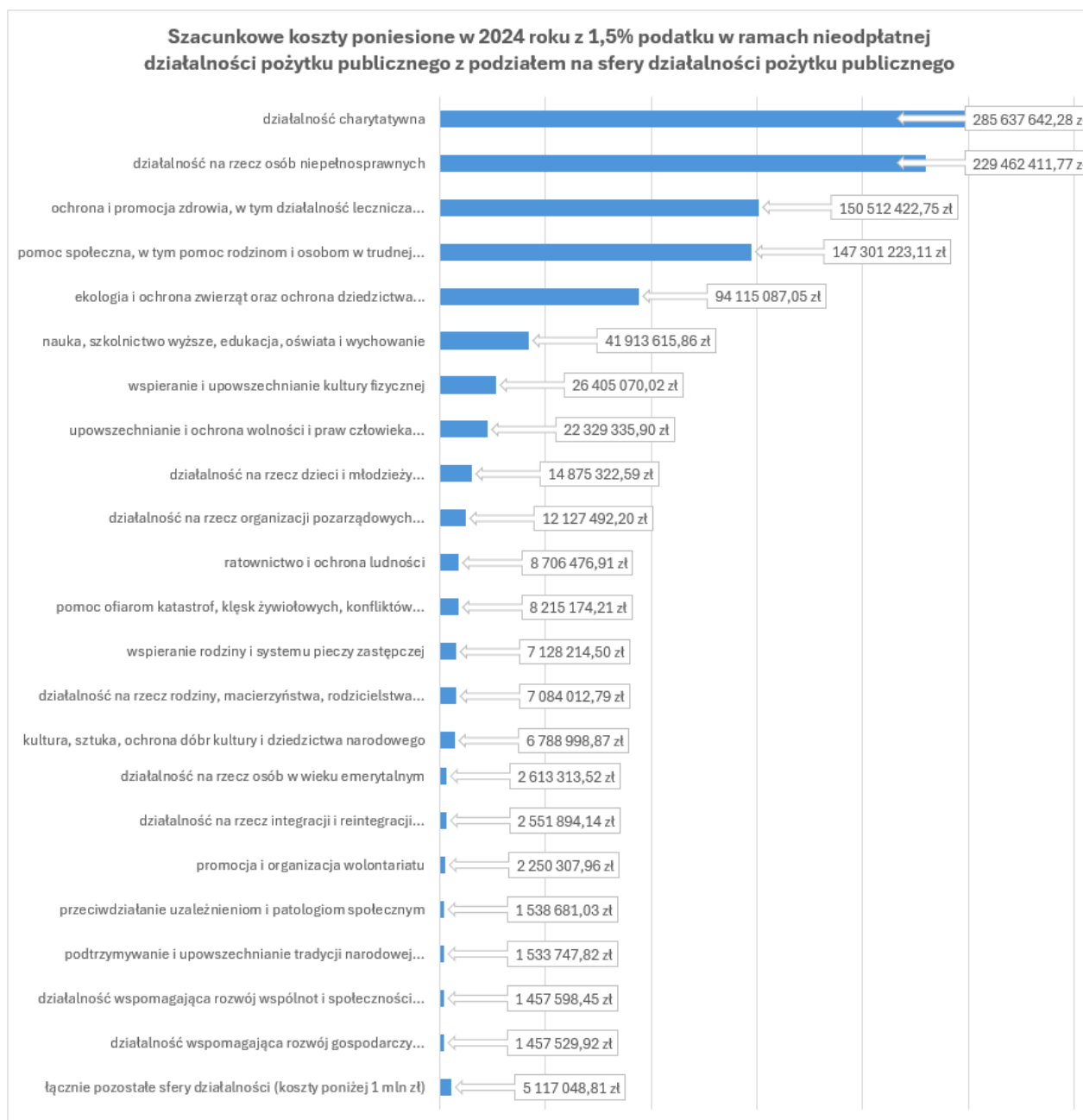
Wykres 29. Średnia i mediana łącznych przychodów organizacji oraz przychodów z 1,5% podatku w 2024 roku; dane zostały zaprezentowane w podziale na wszystkie organizacje pożytku publicznego oraz organizacje, które uzyskały z 1,5% podatku kwotę 4 mln zł lub wyższą i prowadzą subkonta na rzecz osób fizycznych

3.3. Wydatkowanie środków z 1,5% podatku z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego

Z zamieszczonych sprawozdań za 2024 rok wynika, że organizacje pożytku publicznego poniosły we wskazanych przez siebie trzech głównych sferach działalności pożytku publicznego szacunkowe koszty sfinansowane ze środków z 1,5% podatku w łącznej kwocie **1 367 500 587,87 zł** (wzrost o 273 929 470,51 zł w stosunku do 2023 roku), przy czym w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego było to **1 268 040 749,30 zł** (zwiększenie o 266 132 146,73 zł), a w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego – **31 527 373,25 zł** (wzrost o 2 924 366,19 zł).

Organizacje pożytku publicznego poniosły koszty ze środków z 1,5% podatku głównie w ramach kosztów działalności nieodpłatnej pożytku publicznego (92,73% kosztów organizacji ogółem z 1,5% podatku). Koszty z tych środków były poniesione znacznie rzadziej w ramach działalności odpłatnej pożytku publicznego (2,31% kosztów) oraz jako koszty administracyjne (2,13% kosztów) i pozostałe koszty (0,88% kosztów). Struktura kosztów

poniesionych z 1,5% podatku jednoznacznie wskazuje, że organizacje finansują z tych środków głównie działalność nieodpłatną pożytku publicznego, co jest zgodne z głównym założeniem ustawy, która wskazuje, że środki te mogą być wykorzystane na prowadzenie działalności pożytku publicznego.

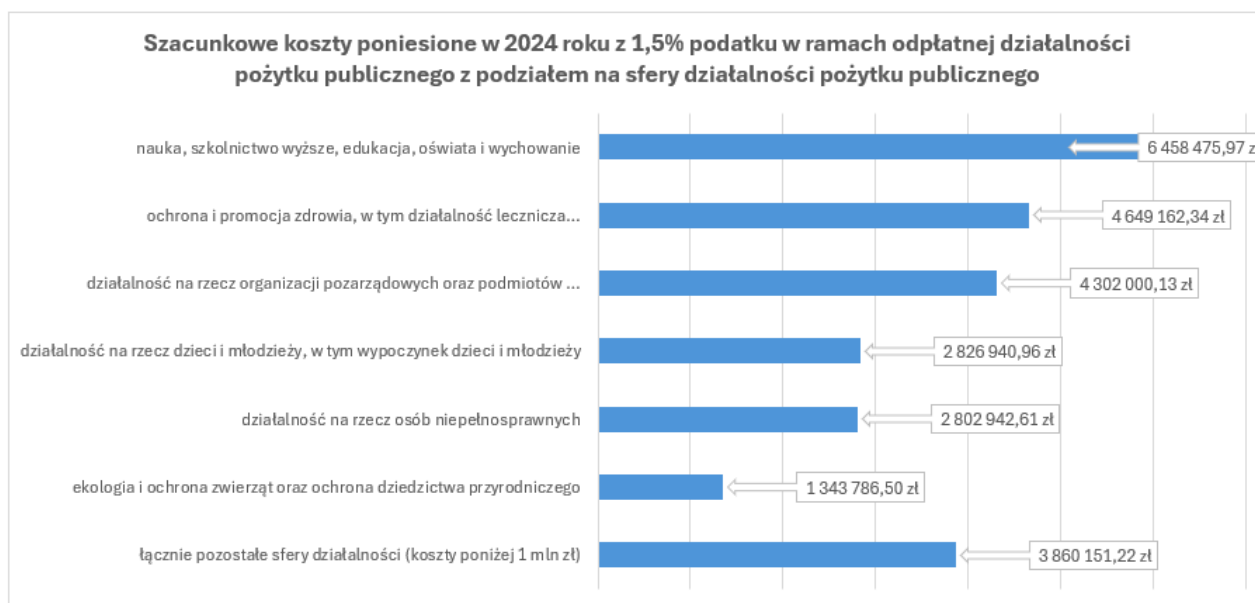
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 30. Szacunkowe koszty poniesione w 2024 roku z 1,5% podatku w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego

W ramach prowadzonej działalności nieodpłatnej pożytku publicznego najwyższe koszty sfinansowane ze środków z 1,5% podatku, co obrazuje powyższy wykres 30, organizacje przeznaczyły na realizację działań pożytku publicznego w sferach działalności charytatywnej (285 637 642,28 zł), działalności na rzecz osób niepełnosprawnych (229 462 411,77 zł), ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy o działalności

lecniczej (150 512 422,75 zł) oraz pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób (147 301 223,11 zł).

Z kolei w ramach prowadzonej działalności odpłatnej pożytku publicznego najwyższe koszty sfinansowane ze środków z 1,5% podatku, co obrazuje wykres 31, organizacje przeznaczyły na pokrycie kosztów w ramach następujących sfer: nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania (6 458 475,97 zł), ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej (4 649 162,34 zł), działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy w zakresie określonym w pkt 1–34 ustawy (4 302 000,13 zł), działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży (2 826 940,96 zł) oraz działalności na rzecz osób niepełnosprawnych (2 802 942,61 zł), ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego (1 343 786,50 zł).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych na stronie internetowej Narodowego Instytutu Wolności www.niw.gov.pl (stan na 9 grudnia 2024 roku)

Wykres 31. Szacunkowe koszty poniesione w 2024 roku z 1,5% podatku w ramach odpłatnej działalności pożytku publicznego z podziałem na sfery działalności pożytku publicznego

3.4. Koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1,5% podatku

Organizacje pożytku publicznego w celu zwiększenia przychodów z 1,5% podatku przeprowadzają kampanie informacyjno-reklamowe. Poniżej przedstawiamy dynamikę kosztów przeznaczanych na kampanie w latach 2011–2024, tj. od wprowadzenia rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2011 r. w sprawie rocznego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz. U. Nr 80, poz. 434) określającego wzór sprawozdania merytorycznego dla organizacji pożytku publicznego. W ramach sprawozdań za lata 2011–2012 organizacje wykazały koszty ponoszone na kampanie 1% podatku niezależnie od osiągniętych przychodów ogółem. Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 12 lutego 2013 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego (Dz. U. poz. 234) koszty ponoszone na kampanie 1% podają jedynie organizacje, które osiągnęły przychód

ogółem powyżej 100 000 zł. Ta zasada została utrzymana w sprawozdaniach merytorycznych zamieszczanych przez organizacje począwszy od 2018 roku, określonych rozporządzeniem Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów *rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego* (Dz. U. poz. 2061, z późn. zm.).

Z danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok wynika, że 5 974 organizacje pożytku publicznego, które osiągnęły w okresie sprawozdawczym przychody powyżej 100 000 zł, wydatkowały łącznie na kampanie informacyjno-reklamowe 69 753 957,69 zł, tj. o 11 825 602,31 zł więcej niż w roku poprzednim, przy czym kwota ta stanowiła zaledwie 0,066% wszystkich wydatków organizacji w 2024 roku. Warto zaznaczyć, że wg danych za 2024 rok 5 474 z 5 974 organizacji (91,63%), które wypełniły „pełne” sprawozdanie merytoryczne, czyli osiągnęły przychody ogółem powyżej 100 000 zł, nie ponosiły kosztów w związku z prowadzoną akcją informacyjno-reklamową, co znajduje potwierdzenie w medianie tych kosztów, która wyniosła 0 zł. Tylko 500 organizacji (8,3%) finansowało koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1,5% podatku.

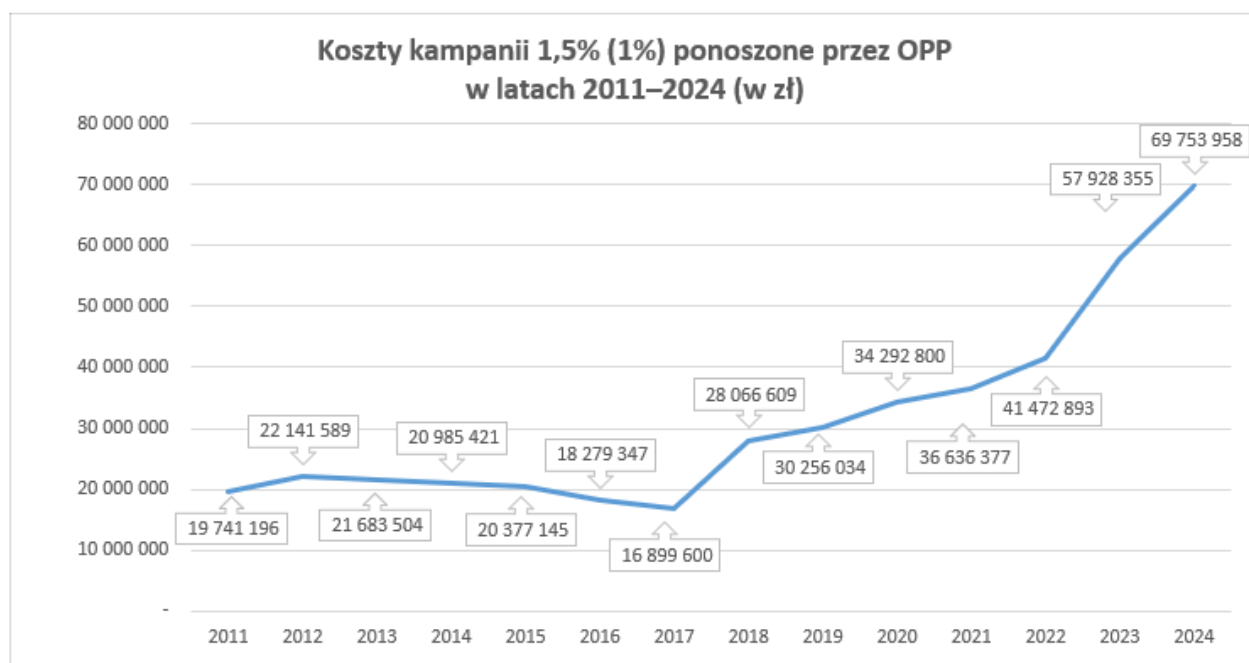
Rok	Liczba sprawozdań z informacją o kampanii 1,5% (1%) podatku	Koszty kampanii 1,5% (1%) podatku	Średni koszt kampanii 1,5% (1%) podatku	Mediana
2011	7584	19 741 195,68	2 603,01 zł	0
2012	7916	22 141 588,61	2 797,07 zł	0
2013	3964	21 683 504,38	5 470,11 zł	0
2014	4148	20 985 420,74	5 059,17 zł	0
2015	4274	20 377 144,74	4 767,70 zł	0
2016	4395	18 279 346,62	4 159,12 zł	0
2017	4608	16 899 599,91	3 667,45 zł	0
2018	4756	28 066 608,54	5 901,31 zł	0
2019	4956	30 256 033,97	6 104,93 zł	0
2020	4663	34 292 800,09	7 354,24 zł	0
2021	4914	36 636 376,55	7 455,51 zł	0
2022	5393	41 472 893,02	7 690,13 zł	0
2023	5705	57 928 355,38	10 153,96 zł	0
2024	5974	69 753 957,69	11 676,26 zł	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za lata 2011–2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Tabela 13. Koszty związane z realizacją kampanii informacyjnej lub reklamowej dotyczącej pozyskiwania 1,5% podatku i wykazane przez organizacje pożytku publicznego w sprawozdaniach merytorycznych za lata 2011–2024

Organizacje, których przychody ogółem są niższe od 100 000,00 zł, nie przedstawiają informacji o poniesionych kosztach na ww. kampanie reklamowe i informacyjne, co może nieznacznie zaniżyć ogólny wynik dotyczący tych kosztów.

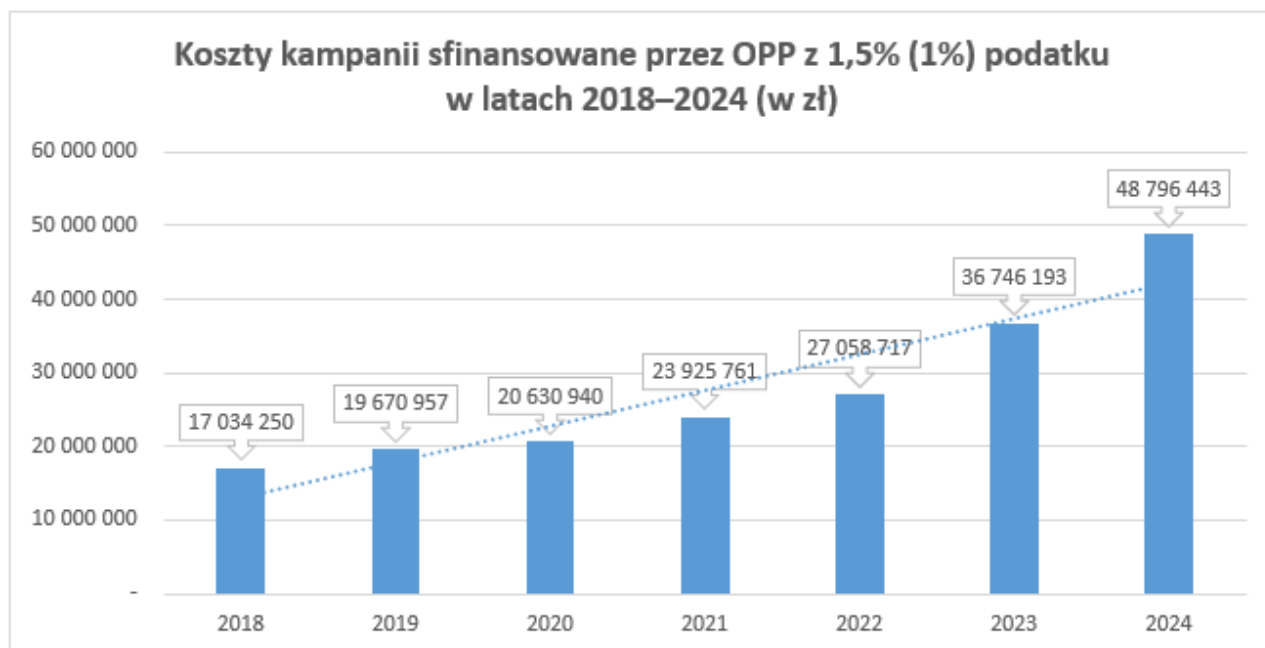
Jak wskazaliśmy powyżej, średnia kosztów poniesionych w 2024 roku na kampanie informacyjno-reklamowe to 1 676,26 zł i była ona aż o 1 522,29 zł wyższa (wzrost o 14,99%) niż w 2023 roku. Część tych kosztów, tj. 48 796 442,52 zł, organizacje pokryły ze środków pochodzących z 1,5% podatku. Kwota ta stanowiła 69,96% całości budżetu przeznaczanego na kampanie i zaledwie 4,46% (wzrost o 1,10 punktu procentowego) wszystkich kosztów poniesionych z 1,5% podatku w 2024 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za lata 2021–2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 32. Koszty związane z realizacją kampanii informacyjnej lub reklamowej dotyczącej pozyskiwania 1,5% (1%) podatku i wykazane przez organizacje pożytku publicznego w sprawozdaniach merytorycznych za lata 2011–2024

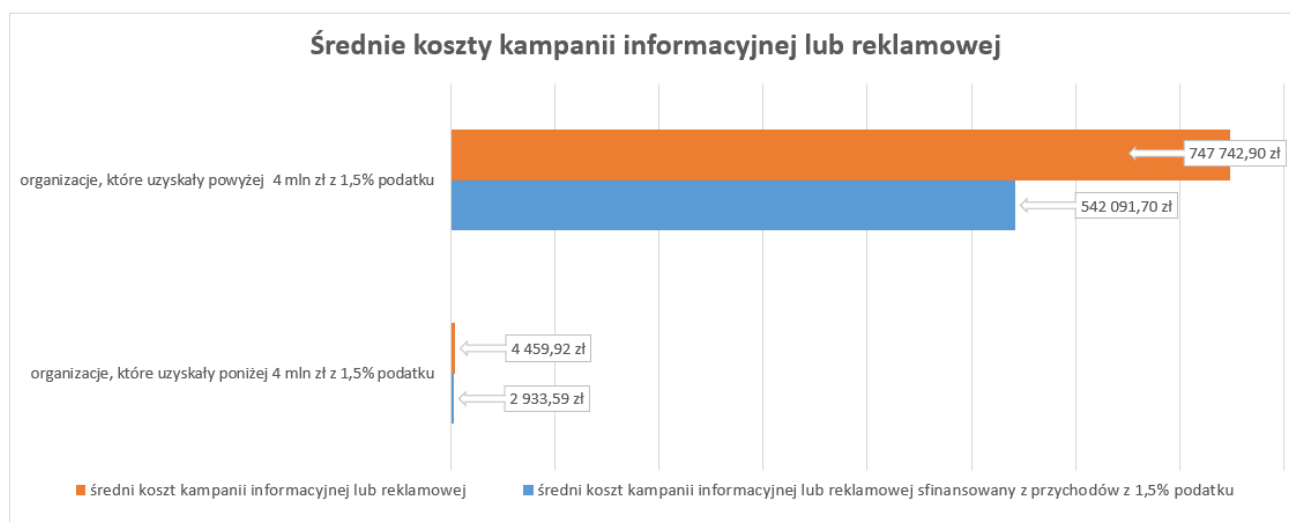
Z chwilą wejścia w życie rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie wzorów rocznego sprawozdania merytorycznego oraz rocznego uproszczonego sprawozdania merytorycznego z działalności organizacji pożytku publicznego organizacje pożytku publicznego od sprawozdań za 2018 rok zobowiązane są do wykazania kosztów kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1,5% (1%) podatku, a sfinansowanej ze środków pochodzących z 1,5% (1%) podatku. Od 2018 roku (czyli pierwszego roku, w którym organizacje prezentowały taką informację) do 2024 roku wydatki na kampanie informacyjno-reklamowe wzrosły ponad dwukrotnie (wzrost o 41 687 349,15 zł, tj. o 149%), a w stosunku do 2023 roku zwiększyły się o 11 825 602,31 zł (20,41%). Jak wynika z poniższego wykresu z roku na rok rosną koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1,5% podatku, które są ponoszone z tych środków.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za lata 2018–2024 zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (stan na dzień 5 grudnia 2025 roku)

Wykres 33. Koszty związane z realizacją kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1% podatku poniesione w latach 2018–2024 z 1,5% podatku

Porównanie kosztów kampanii informacyjnych i reklamowych ponoszonych przez ogół OPP oraz organizacje, które uzyskały z 1,5% podatku powyżej 4 mln zł, wskazuje na ogromne różnice pod tym względem. Spośród wszystkich organizacji pożytku publicznego jedynie 58 wykazało, że z 1,5% podatku otrzymało kwotę przewyższającą 4 mln zł. W 2024 roku ta grupa organizacji przeznaczyła na kampanie informacyjne lub reklamowe dotyczące 1,5% podatku 43 369 088,12 zł, tj. 58,18% ogółu wydatków na ten cel, a kwotę 31 441 318,69 zł, tj. 62,17% wydatków na kampanie, sfinansowała środkami pochodzącymi z 1,5% podatku. Te organizacje na swoje kampanie przeznaczyły średnio 747 742,90 zł (mediana wyniosła 102 307,72 zł). Tymczasem pozostałe organizacje, które pozyskały z 1,5% podatku mniej niż 4 mln, wydały na kampanie informacyjne lub reklamowe 26 384 869,57 zł, średnio przeznaczyły na nie 4 459,92 zł (mediana wyniosła 0 zł). Organizacje finansowały ze środków pochodzących z 1,5% podatku 65,78% wydatków (łącznie 17 355 123,83 zł) na ten cel i było to średnio 2 933,59 zł. Z przedstawionych danych jasno wynika, że przekonanie dużej liczby osób do tego, by przekazały 1,5% swojego podatku konkretnej organizacji, wymaga podjęcia wielu działań informacyjnych, komunikacyjnych i reklamowych. W związku z tym możliwość ponoszenia kosztów na ten cel jest bardzo ważnym czynnikiem modelu funkcjonowania organizacji pożytku publicznego.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań merytorycznych za 2024 rok zamieszczonych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego na stronie www.niw.gov.pl (5 grudnia 2025 roku)

Wykres 34. Średnie koszty kampanii informacyjnych i reklamowych w 2024 roku pokrywane z przychodów ogółem organizacji i z przychodów z 1,5% podatku w podziale na wszystkie organizacje wypełniające „pełne” sprawozdanie merytoryczne oraz organizacje, które uzyskały z 1,5% podatku powyżej 4 mln zł

4. Wnioski

Z przeprowadzonej analizy danych zawartych w bazie sprawozdań organizacji pożytku publicznego oraz danych Ministerstwa Sprawiedliwości i Ministerstwa Finansów wynika, że:

1. liczba organizacji, które w danym roku otrzymały status organizacji pożytku publicznego, po początkowym dużym przyroście w latach 2004–2009, systematycznie spadała w ostatnich latach z 505 organizacji w 2014 roku do 333 w 2024 roku,
2. status organizacji pożytku publicznego był przyznawany częściej na przełomie roku, a zwłaszcza w listopadzie niż w pozostałych miesiącach, bowiem 186 organizacji z 333, które otrzymały ten status w 2024 roku, uzyskało go w styczniu, lutym, październiku, listopadzie i grudniu, co stanowi 55,86% wszystkich organizacji, które otrzymały status w tym roku,
3. w latach 2004–2024 liczba organizacji, którym został wykreślony status organizacji pożytku publicznego, wyniosła średnio 194, przy czym w latach 2012–2015 i 2019–2023 nastąpił wzrost tej liczby, a w 2024 roku status ten straciło w sumie 290 organizacji, z czego aż 209 w pierwszych dwóch kwartałach tego roku, co stanowi 70,68% wszystkich organizacji, których sąd pozbawił statusu OPP w 2024 roku,
4. organizacje pożytku publicznego w zdecydowanej większości to stowarzyszenia i fundacje, które to formy prawne w 2024 roku miało 87,84% wszystkich organizacji,
5. na przestrzeni siedmiu lat widać systematyczny wzrost liczny fundacji kosztem innych form prawnych (stowarzyszeń, stowarzyszeń kultury fizycznej oraz innych osób prawnych będących organizacjami pożytku publicznego),
6. blisko połowa wszystkich organizacji miała w 2024 roku siedzibę w jednym z czterech województw: mazowieckim, śląskim, dolnośląskim lub małopolskim,
7. niemal 60% wszystkich wskazań w sprawozdaniach merytorycznych za 2024 rok dotyczyło prowadzenia działalności pożytku publicznego w jednej z sześciu sfer: 1) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, 2) działalności na rzecz dzieci

- i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży, 3) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, 4) nauki i szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania, 5) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego, 6) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej,
8. 147 organizacji (o 8,89% więcej niż w 2023 roku), które zamieściły sprawozdania za 2024 rok, podało, że w ramach nieodpłatnej działalności pożytku publicznego udzieliło pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą i przeznaczyło na nią 8,2 mln zł (aż 30,54% więcej niż w 2023 roku) – prawdopodobnie miało to związek z zaangażowaniem się organizacji pożytku publicznego w pomoc poszkodowanym przez powódź na Dolnym Śląsku i Opolszczyźnie,
 9. z roku na rok wysokość środków z 1,5% podatku otrzymywanych przez organizacje pożytku publicznego ulega systematycznemu wzrostowi, co oznacza zwiększenie świadomości wśród podatników co do potrzeb organizacji pożytku publicznego, w tym prowadzonej przez nie działalności statutowej – w stosunku do roku poprzedniego wysokość środków z 1,5% podatku przekazanych organizacjom pożytku publicznego w 2024 roku wzrosła o ponad 2 mld zł, tj. o 12% w stosunku do poprzedniego roku,
 10. środki z 1,5% podatku stanowiły 9,56% łącznej kwoty przychodów ogółem za 2024 rok organizacji pożytku publicznego (zwiększenie udziału o 0,93 punktu procentowego) i tym samym środki te stanowią dość istotne źródło przychodów organizacji,
 11. w 2024 roku wzrosły koszty administracyjne aż o 43,33% w stosunku do 2023 roku, chociaż w dwóch poprzednich latach wzrost był na poziomie 11–12%,
 12. przychody i koszty działalności gospodarczej, w ujęciu całościowym, faktycznie wskazują na charakter dodatkowy działalności gospodarczej wobec działalności pożytku publicznego, bowiem stanowiły one w 2024 roku odpowiednio 5,86% przychodów ogółem i 4,73% kosztów ogółem,
 13. liczba podatników przekazujących w 2024 roku środki z 1,5% podatku wzrosła o około 2,37 mln w stosunku do poprzedniego roku,
 14. organizacje, które uzyskiwały najwyższe przychody z 1,5% podatku w 2024 roku, miały również wielokrotnie wyższe przychody z innych źródeł niż pozostałe organizacje,
 15. zdecydowana większość organizacji (50), których przychody z 1,5% podatku w 2024 roku przekroczyły 4 mln zł (58), prowadziła tzw. subkonta dla osób fizycznych lub innych podmiotów,
 16. koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej w 2024 roku dotyczącej 1,5% podatku zwiększyły się w stosunku do roku poprzedniego o ponad 11,8 mln zł, co prawdopodobnie może mieć związek z większą świadomością możliwości ich wydatkowania oraz wykazywania w sprawozdaniach,
 17. z roku na rok rosną koszty kampanii informacyjnej lub reklamowej związanej z pozyskiwaniem 1,5% podatku, które są ponoszone z tych środków – z 17 034 250,35 zł w 2018 roku do 48 796 442,52 zł w 2024 roku (wzrost o 31,76 mln zł, tj. o 186%). W stosunku do 2023 roku koszty te zwiększyły się o ponad 12 mln zł, czyli o 33%.

Powyższe potwierdza również zasadność prowadzenia działań nadzorczych nad organizacjami oraz skuteczność przeprowadzanych kontroli. Wydaje się właściwym przeprowadzenie w kolejnych latach akcji informacyjno-edukacyjnych skierowanych do organizacji pożytku publicznego w zakresie zmieniających się przepisów dotyczących tych organizacji, w tym wymogów związanych z finansowaniem z 1,5% podatku promocji mającej na celu zachęcenie do przekazania 1,5% podatku.

Komitet do spraw
Pożytku Publicznego

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

